

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Paks Város Önkormányzata



2015. október

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008



MAGYARY
PROGRAM



MAGYARORSZÁG MEGÚJUL



A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	10
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	13
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet	13
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	16
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	19
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	22
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	25
3.5.1. 1. szegregátum	25
3.5.2. 2. szegregátum	28
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	34
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	37
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	38
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	39
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	39
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége ...	46
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	46
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	50
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	52
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	52
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	54
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	55
5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	55
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)	56
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben.....	56
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	57
5.7.1. Ipari Park projekt	57

5.7.2. Varródoboz projekt	57
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	59
6.2. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	62
6.3. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	66
6.4. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása .	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	68
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	72
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.....	75
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
1. A HEP IT részletei	80
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
3. Megvalósítás	89
4. Elfogadás módja és dátuma	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény, hatálya alá emeli az egyenlő bánásmód követelményét többek között a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, valamint ezek szervei részére, s megtartási kötelezettséget ír elő jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során.

Hazánkban a társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése alapvető jelentőséggel bír. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása létfontosságú szereppel bír.

A társadalmi szolidaritás megerősítésével, valamint a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével ellensúlyozhatóak a demográfiai változások negatív hatásai, növelhető a foglalkoztatottság és a piaci versenyképesség a kis és közép vállalkozások körében, illetve felzárkóztathatóak a képzettségbeli hiányosságok.

Fontos, hogy minden magyar állampolgár számára biztosított legyen az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség az élet minden területén, különös tekintettel a fizikai és kulturális környezetre, a lakhatás és a közlekedési eszközök terén, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, továbbá a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján Paks Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

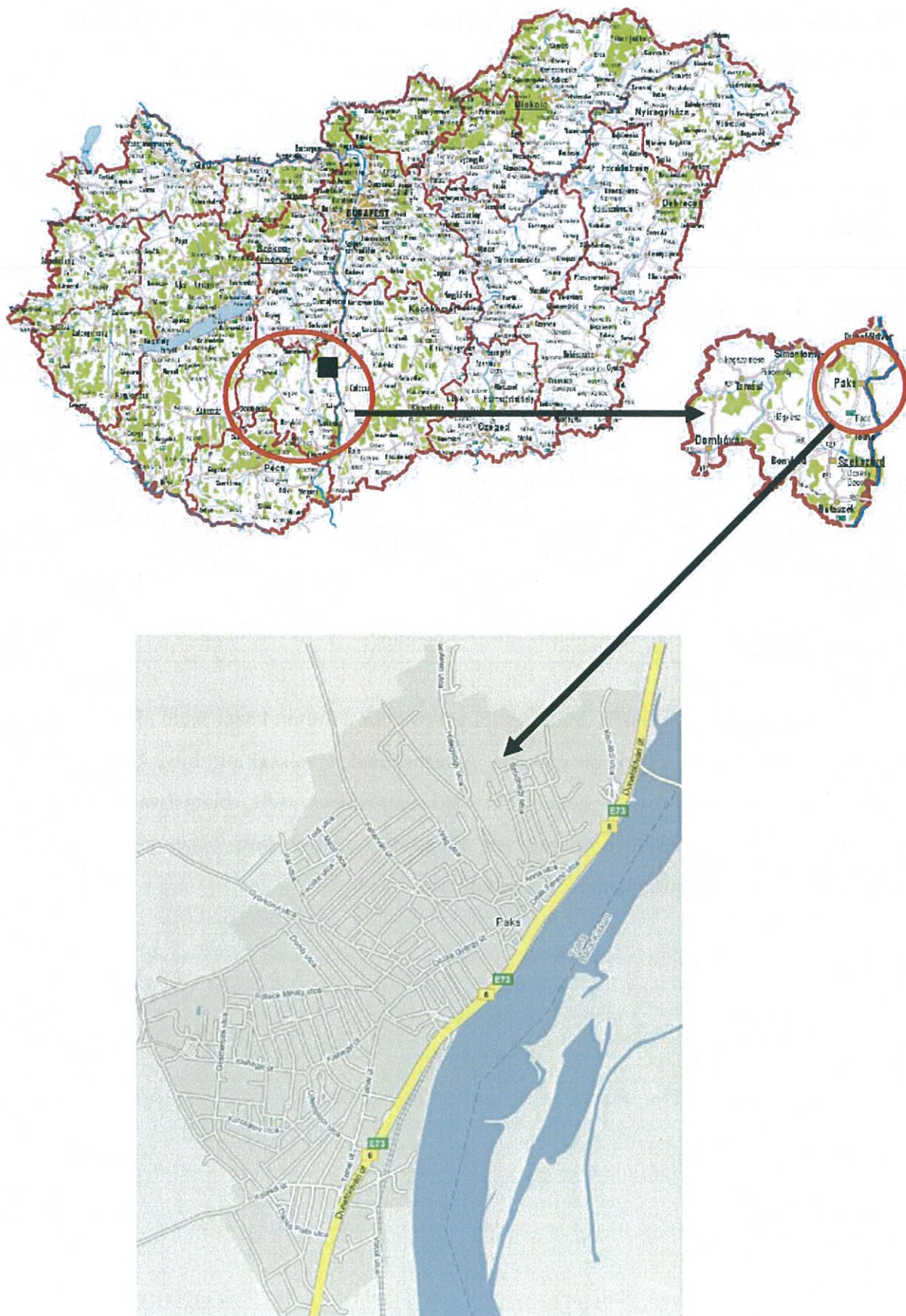
során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Paks város általános szociális, gazdasági helyzetképével több elfogadott stratégia/terv foglalkozott az elmúlt években, melyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotásánál felhasználásra kerültek. Ezek többnyire vagy kis szegmensét vizsgálták a hátrányos helyzetű csoportoknak (mint oktatás bizonyos szegmensei), vagy érintőlegesen érintették az esélyegyenlőség problematikáját a városban. (Paks város Integrált Városfejlesztési Stratégiája; Paks Város szociális térképe, Paks Város Gazdasági Programja 2007-2013, Paks Város Fejlesztési Terve.)

Valamennyi dokumentum meghatározza a város leghátrányosabb helyzetű rétegét/részét, melyek feltérképezését a demográfiai, a foglalkoztatási adatok, illetve a meglévő szegregációs térképek támasztják alá leginkább.

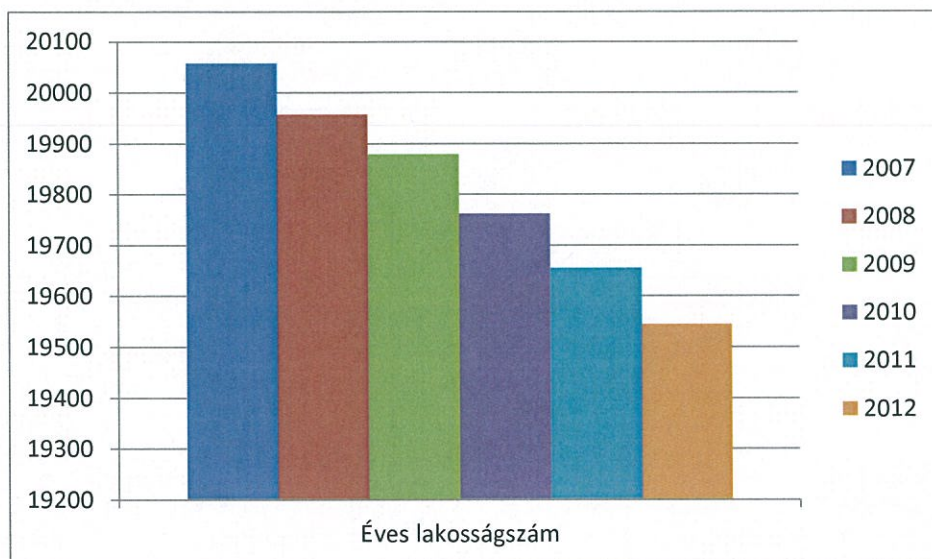
A település bemutatása

A Paks a Duna jobb partján fekszik, Budapesttől a 6-os számú főúton közelíthető meg, amely az ország észak-déli irányú fő közlekedési vonala. A város élénk távolsági autóbusz közlekedéssel rendelkezik. A Dunán kompjárat közlekedik Géderlak-Kalocsa felé, biztosítva a két part összeköttetését. Vonzáskörzetének településeit kiépített aszfaltút köti össze a várossal. A városban helyi járatos autóbuszok, taxik közlekednek.



1. Térkép: Paks Város elhelyezkedése

A lakónépesség 2012-ben 19 510 fő, a születések száma 164, jellemző az öregedő korstruktúra. A népsűrűség 126 fő/km². A gyermekkorúak aránya 18,7%, a munkaképes korú lakosságé 67%, a 60 évesek és idősebbek aránya 14,3%.



1. diagram: lakosságszám változás 2007-2008

A város alapvető problémája az elöregedés. A város lakossága az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat, amit a természetes szaporodási index is alátámaszt. Az egyes korosztályok mennyisége jelentősen átrendeződött. Az öregedési index változási trendje szerint a város lakosságának elöregedése folytatódni fog, sőt erőteljesebb mértékűvé válik. Várhatóan csökken az alapfokú és középfokú oktatásban résztvevők, valamint a fiatal felnőtt korosztály száma, míg nő a 60 év felettiek és a nyugdíjasok száma. A migráció szempontjából az elvándorlás is jelentősebb, főként a pályakezdő korosztály körében, bár az új erőmű építése során jelentős odavándorlás számítható.

Paks város gazdasága 2 pillérre épül. Meghatározó eleme az Atomerőmű, itt termelik meg a Magyarországon előállított villamos energia közel 40 %-át. Emellett Pakson kialakult az a vállalkozói szféra (2236 működő vállalkozás), amely önállóan is alkalmas a város gazdaságának fejlesztésére. A város fejlett infrastruktúrával kiépített Ipari Parkkal rendelkezik, területe 36 ha, amelyen 22 partner működik, 2012. végéig összesen 10,5 Md Ft értékű beruházást valósítottak meg.

Paksot az ország gazdasági térszerkezetében az ún. fejlődő körzetek közé sorolták. Mutatóinak zöme a vidéki átlag felett van, és megvannak a továbblépés és a gazdasági szerkezet megújításának alapjai.



2. térkép: Paks Város városrészei (forrás IVS 2008)

Pakson működik Német Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzat, illetve hagyományörző civil szervezetek (pl. a Roger Schilling Fúvószeneke és a zenekari tagokból alakult Német Zenebarátok Egyesülete, melynek célja a német nemzetiségi fúvószene felkutatása, ápolása.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat 1990-ben alakult, feladata a cigány kisebbség képviselete, támogatása. Tevékenységeik között szerepel a roma gyerekek tanulásának és a roma sportolók segítése, évente megrendezik a hagyományörző Romabált és Romanapot. Az 1999-ben alakult

Paksi Roma Egyesület Közhasznú Szervezet a Pakson élő roma pályakezdők és munkanélküliek segítésére jött létre, 2000 óta közhasznú szervezetként működik. Magánszemélyek, cégek, intézmények részére vállalnak munkavégzést.

Értékeink, küldetésünk

Elismerve minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, Paks Város Önkormányzata az esélyegyenlőségi program végrehajtása során az alábbi irányelvek betartására törekszik:

1. *A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód*
2. *Az emberi méltóság tiszteletben tartása*
3. *Partneri kapcsolat, együttműködés*
4. *Társadalmi szolidaritás*
5. *Méltányos és rugalmas ellátás*

Az egyenlő bánásmód követelménye szerint tilos hátrányosan megkülönböztetni, diszkriminálni egyes személyeket, csoportokat bizonyos tulajdonságaik alapján. Az esélyegyenlőség biztosítása pedig a hátrányos helyzetben lévő személyeket/csoportokat érintő olyan pozitív intézkedéseket jelent, amelyek lehetővé teszik, hogy a hátrányos helyzetben lévők hátrányait csökkenteni vagy megszüntetni lehessen. Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A Települési Esélyegyenlőségi Program elfogadásával cél, hogy az Önkormányzat érvényesíteni tudja:

- ✧ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ✧ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ✧ a diszkriminációmentességet,
- ✧ szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

A helyzetelemzés célja feltárni és számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát, helyzetét a településünkön.

HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, elsődlegesen:

- ✧ mélyszegénységben élők,
- ✧ romák,
- ✧ gyermekek,
- ✧ nők,
- ✧ idősek és
- ✧ fogyatékkal élők.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Paks város helyi esélyegyenlőségi programja kapcsolódik az alábbi hatályos önkormányzati rendeletekhez:

- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete a lakáscélú helyi támogatásáról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2015. (II.13.) önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletéről
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2006. (IV.28.) önkormányzati rendelete a paksi fiatalok életkezdési támogatásáról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2004. (IV.25.) önkormányzati rendelete a fiatal szakképzett pályakezdők Pakson történő letelepedésének támogatásáról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 25/2012. (IX.6.) önkormányzati rendelete a Paks Város Önkormányzata és tagságával működő intézményfenntartó társulások által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben fizetendő térítési díjakról és a tandíjakról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2015. (IV.24.) önkormányzati rendelete a Paks Kistérségi Alapszolgáltatási Központban személyes gondoskodást nyújtó alapellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatás helyi szabályozásáról

A pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszerében 2015. március 1-jétől jelentős változások következtek be, melyek hatást gyakorolnak az egyes célcsoportokba tartozók támogatására is.

A változások oka az, hogy az Országgyűlés a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvényt megalkotva módosította többek között a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt is.

A szociális törvény változásával egyes ellátások a megszűntek (pl. normatív lakásfenntartási támogatás, adósságcsökkentési támogatás, méltányos közgyógyellátás, méltányos ápolási díj),

egyes ellátások szabályozása átalakult és a járási hivatalok hatáskörébe került (aktívkorúak ellátása).

A módosított Szt. 132. § (4) bekezdésének g) pontja ad felhatalmazást az önkormányzatnak a támogatások megállapítása, kifizetése, folyósítása, valamint ellenőrzése helyi szabályainak rendeletben történő szabályozására. Az Szt. 134/E. §-a értelmében született meg **Paks Város Önkormányzata 3/2015. (II.13.) önkormányzati rendelete a szociális támogatásokról.**

Paks Város Önkormányzata a rendeletben meghatározott jövedelemszint alatt, szociális rászorultságtól függő, települési támogatást biztosít pénzbeli és elsősorban természetbeli formában a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a rendszeres gyógyszerkiadás viseléséhez, illetve a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére. Továbbá rendkívüli települési támogatást biztosít a rendeletben meghatározott esetekben, megélhetési nehézségekkel küzdő, rendkívüli vagy krízishelyzetbe került személyek részére.

Az új helyi szociális rendelet tartalmaz nem kötelező, több éve folyósított esélyegyenlőséget biztosító ellátásokat, mint a roma tanulók felzárkóztatási ösztöndíja, a rendszeres nevelési segély, a nyári gyermekétkeztetés.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata összhangban készült az alábbi dokumentumokban meghatározott célokkal, illetve az azokhoz hozzárendelt forrásokkal, eszközökkel; a HEP által meghatározott célcsoportok minél hatékonyabb és specifikusabb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- ✧ Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepciója (2008-2025)
- ✧ Paks Városfejlesztési Koncepciója (2009-2025)
- ✧ Paksi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- ✧ Helyi építési szabályzat és szabályozási terv (2015)
- ✧ Településszerkezeti terv (2014)
- ✧ Paks Integrált Településfejlesztési Stratégia (2015)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Paks Város jelentős kistérségi szereppel bír, hiszen a város a Társulás keretein belül a környező falvak szociális és gyermekjóléti feladatait biztosítja, illetve részben koordinálja, ezért a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata a paksi kistérség Kistérségi Közoktatási Intézkedési Tervével összhangban készült.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program felülvizsgálatát a Türr István Képző és Kutató Intézet által kiadott Helyi esélyegyenlőségi programok felülvizsgálatának folyamata című segédanyag, valamint az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TelR adatbázis és a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Paks Város Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok, valamint Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály (Tolna Megyei Kormányhivatal) adatai szolgáltatták.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában szerepet játszanak a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és képzési deficit, valamint a munkaerő-piacon elszorított hátrányok. A mélyszegénység azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározható társadalmi csoportok tartósan a létminimum szintje alatt élnek, a felsorolt hátrányok vagy hiányok közül több is sújtja őket, és esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önmagukból képesek legyenek kikerülni.

A mélyszegénység állapotának egyik legpontosabban meghatározható indikátora az egyes emberek vagy társadalmi csoportok jövedelmi helyzete. A mélyszegénységben élők jövedelemstruktúrájára általánosságban az jellemző, hogy az összjövedelem döntő hányada

társadalmi transzferekből tevődik össze.

A szociális rászorultságtól függő ellátások megállapításakor jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálata történik, a jogosultsági feltételeket a jogszabály az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének százalékában határozza meg.

A rá szorultsági elv azt jelenti, hogy az jogosult valamilyen pénzbeli támogatásra, akinek jövedelmi viszonyai nem teszik lehetővé a minimális szintű megélhetést sem, azaz szegény.

Az egyes támogatási formákban részesülő személyek száma 2010-2014 között

	2010	2011	2012	2013	2014
Időskorúak járadéka (fő)	4	3			
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	823	782	735	641	510
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (fő)	10	9	6	4	5
Lakásfenntartási támogatás (fő)	496	568	738	678	620
Átmeneti segély (fő)	467	465	547	525	-
Temetési segély (fő)	25	36	33	30	22
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (fő)	1222	1143	1133	1051	1114
Adósságcsökkentési támogatás (fő)	44	50	36	16	16

Forrás: KSH statisztika, önkormányzati adatszolgáltatás

A fenti adatokból látható, hogy az utóbbi években a különböző támogatásokban részesülők száma csökkent, mivel a támogatások jogosultsági feltételei jelentősen nem változtak, - a jogosultságot meghatározó öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összege 2008. január 1. napjától nem változott, az ellátást igénylők jövedelme átlagbérek növekedésével, a közfoglalkoztatás kiszélesítésével emelkedett.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a nemeziségi megoszlás szerint Tolna megyében a

roma nemzetiségűek csoportja a második. (A legnagyobb számú kisebbség a német nemzetiség.) 2011-ben mintegy 9100 fő, a népesség 3,9 százaléka vallotta magát roma nemzetiséghez tartozónak, mely 7 %-kal haladja meg az országos átlagot.

A Tolna megyei cigányság nemek szerinti összetételében kiegyenlített a nemek aránya (50 – 50 %).

A megyében a roma lakosság fiatal korösszetételű, 100 fő gyermekkorúra csupán 26 időskorú jutott. E kisebbség 27 %-a gyermekkorú, 41 %-a fiatal felnőtt volt, 25 %-a 40-59 éves, 6,9 %-a 60 éves, vagy annál idősebb.

A gyermekkorúak aránya 13 %-kal, a fiatal felnőttek 9 %-kal haladta meg a megyei átlagot. A 40–59 évesek aránya 4 %-kal alacsonyabb a megyei népesség egészében mért mutatónál. A 60 éves és annál idősebb cigányok aránya pedig a Tolna Megye teljes népességére jellemzőnek kevesebb, mint 30 %-a volt.

E nemzetiség gazdasági aktivitása – a munkaképes korúak kisebb aránya és az alacsony iskolázottsága miatt – számottevően elmaradt a megyei szinttől. A cigányok 21 százaléka volt foglalkoztatott, amely 17 %-kal elmaradt a megyei átlagtól, és 11 %-a munkanélküli, amely a megyei átlag több mint a duplája volt.

Az inaktív keresők 26 %-os aránya 8 %-kal alacsonyabb, az eltartottak 42 %-os hányada, pedig 18 %-kal magasabb volt, mint a megye össznépességét jellemző mutató.

A roma lakosság szociális helyzetére nincsenek pontos adatok, de országosan megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piaczgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség, a megszűnő szakképzetlen munkát igénylő munkahelyek csökkenésével és megszűnésével a munkanélküliségi rátájuk meghaladta a nem roma származásúakét. Súlyos problémát rejt az, hogy az aktív munkavállalásra alkalmas romák közül 85-90%-a munkanélküli.

A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a munkaügyi központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. Az Önkormányzat a közhasznú- és közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket.

A kisebbségi önkormányzattal, a szociális, egészségügyi intézményekkel együttműködve törekszik a romák életminőségének javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, a testi-lelki egészségük megőrzése, az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A munkanélkülivé válás egyik legfontosabb oka a megfelelő képzettség, végzettség hiánya. A foglalkoztatottság a mélyszegénységben élők helyzetét döntő mértékben meghatározza. A munkajövedelem hiánya és ennek következtében a transzferjövedelmek emelkedése a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka.

A rendszerváltást követően a Paksi Konzervgyár és a Betonteleg bezárásával, a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint a fele veszítette el állását, valamennyi foglalkoztatási mutatójuk lényegesen rosszabb, mint a többségi társadalomé. Az iskolázatlan és szakképzetlen romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak. Foglalkoztatottsági szintjük megközelítőleg a fele, a munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem roma lakosságnak. Sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, a roma háztartások fele eltartós szegénységben.

Az állandósuló, több mint egy évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás normává rögzülésének veszélye.

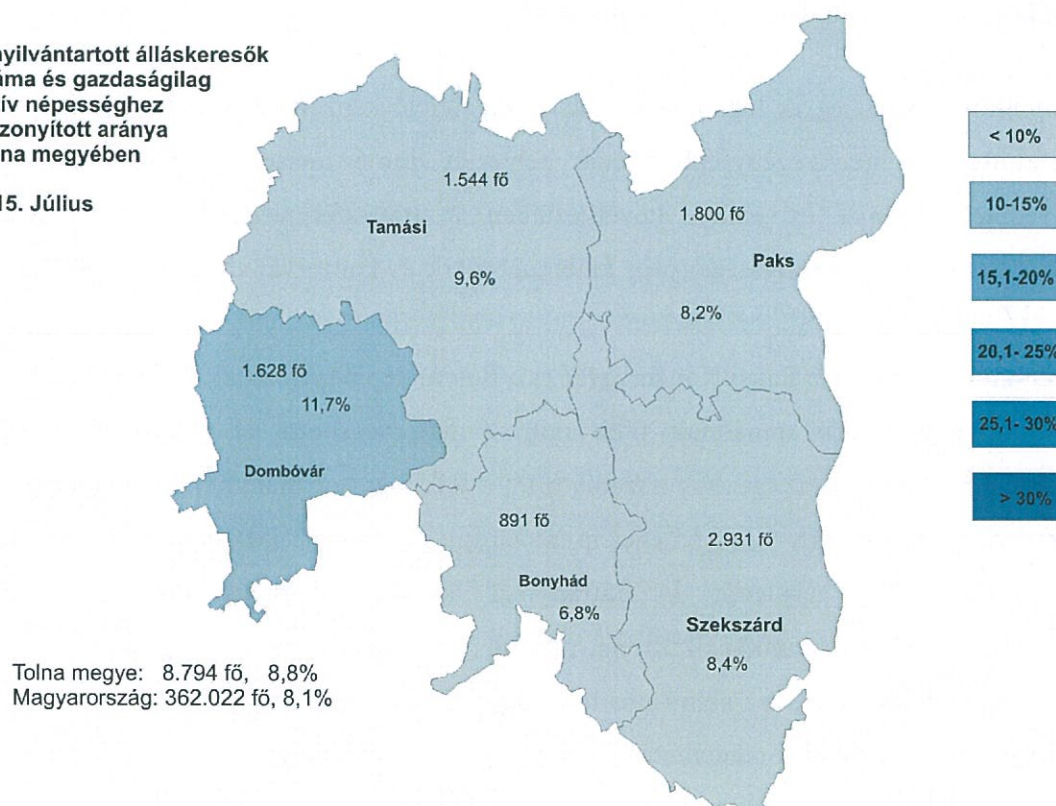
E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő-piacon nincs esély, önkormányzati fenntartású intézményekben, önkormányzati tulajdonban lévő cégeknél történő közfoglalkoztatásra van lehetőség.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza -, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy a Paksi Kistérségben a nyilvántartott álláskeresők száma a gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya a az országos átlagot 0,1 %-kal meghaladja, de a Tolna Megyei átlagnál 0,6 %-kal kedvezőbb.

A nyilvántartott álláskeresők
száma és gazdaságilag
aktív népességhez
viszonyított aránya
Tolna megyében

2015. Július



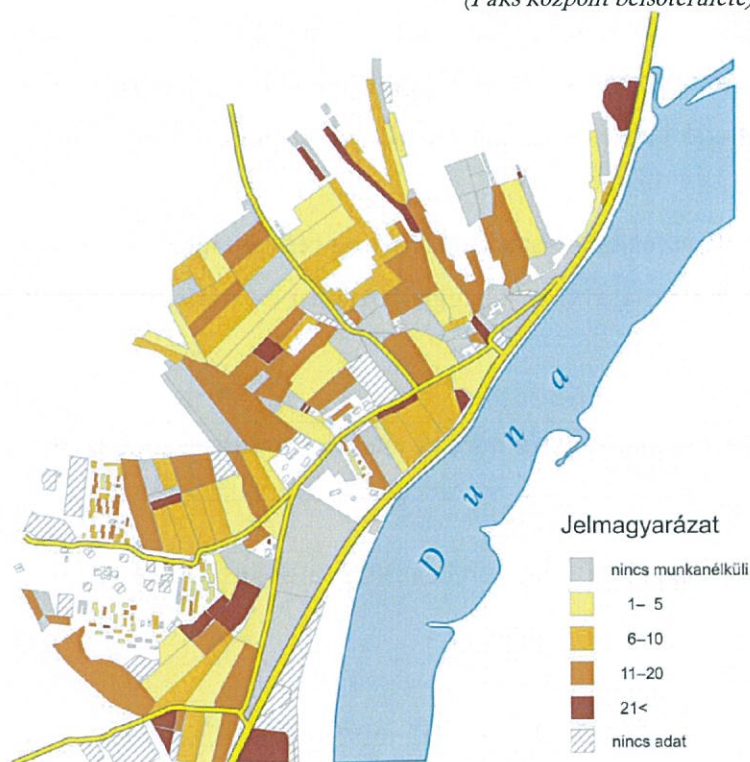
Település szintű munkaerő-piaci adatok Paks

év	lakónépesség (fő)	nyilvántartott álláskeresők (fő) tárgy év december 20- án	nyilvántartott álláskeresők a 15-65 éves népesség arányában (%)	pályakezdők (fő)	50 éves és idősebb álláskeresők (fő)
2008	20204	598	4,24	-	-
2009	19957	764	5,43	92	109
2010	19833	700	5	107	116
2011	19736	606	4,37	104	107
2012	19625	723	5,25	132	145
2013	19610	623	4,56	119	133
2014	19481	509	3,78	94	116

A Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya tárgy év december 20-i statisztikai adatai alapján.

A fenti táblázat mutatja a 2008-as év során hazánkban kialakult gazdasági recesszió hatását, a Paks városban is jelentősen emelkedett a munkanélküliek aránya. A munkanélküliség által leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokat a nők, a nyugdíj előtt állók, a szakképzetlenek és a pályakezdő fiatalok alkotják. Biztató tendencia ugyanakkor, hogy a városban 2013 óta csökken a nyilvántartott álláskeresők száma, ez a csökkenés 2014-ben kifejezetten jelentős mértékű volt, amit nagymértékben befolyásolt a téli közfoglalkoztatás.

100 háztartásra jutó munkanélküliek száma
(Paks központ belsőterülete)



Forrás: Paks Város szociális térképe

Település szintű munkaerő-piaci adatok Paks

év	nyilván- tartott álláskeresők (fő)	folyamatos nyilvántartás >365 nap (fő)	nyilván- tartott álláskeresők %-a	álláskeresési ellátásban részesülők (fő)	nyilván- tartott álláskeresők %-a	legfeljebb 8 általánost végzettek (fő)	nyilván- tartott álláskeresők %-a
2008	598	118	19,7	163	27	-	-
2009	764	139	18	217	28	270	35
2010	700	139	19,8	151	21,5	240	34
2011	606	115	18,9	95	15,6	184	30
2012	723	175	24	81	11	235	32,5
2013	623	150	24	61	9,8	191	30,6
2014	509	134	26	75	14,7	168	33

A Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya tárgy év december 20-i statisztikai adatai alapján.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a tartós munkanélküliek aránya a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva 2012 és 2014 között nőtt.

A munkanélkülivé válás egyik legfontosabb oka a megfelelő képzettség, végzettség hiánya, a munkaerő-piacon már az alacsonyabb társadalmi presztízsű munkahelyek megszerzése is egyre magasabb iskolai végzettséget, képzettséget igényel. A regisztrált munkanélküliek között a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya vizsgált években 30%-ot

meghaladó volt. A munkaerő-piacra való visszakerülés esélyét növelendő továbbra is fontos és érdemes olyan típusú kompetencia-fejlesztő és szakmai végzettséget adó képzéseket szervezni, amelyek célcsoportja elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, gyakran mélyszegénységben élő emberek köre. A szakmai végzettséget adó képzések esetén természetesen fontos a munkaerő-piaci igények figyelembe vétele is.

Az álláskeresési ellátásban részesülők száma folyamatosan csökken, ami részben magyarázható a foglalkoztatási rendszer és szabályozás átalakításával, a közfoglalkoztatási és a munkaerő-piaci programok hatásával.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszerében 2015. március 1-jétől jelentős változások következtek be.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezései alapján járási hivatal – szociális rászorultság alapján a szociális törvényben meghatározott feltételek szerint – pénzbeli ellátásként időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, ápolási díjat nyújthat.

Természetbeni szociális ellátásként alanyi és normatív közgyógyellátást és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapíthat meg.

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.13.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat szociális rászorultság esetén a jogosult számára települési lakásfenntartási támogatást, települési ápolási díjat, rendkívüli települési támogatást, települési gyógyszer-támogatást, rendszeres nevelési segítyt, aktív korúak megélhetési támogatását állapít meg. Kiegyenlíti a kábeltvé minimum díj csomag előfizetői díját, valamint megfizeti a személyszállítási díjat.

Az alap-és középfokú oktatásban részesülő cigány tanulók részére ösztöndíjat folyósít, a helyben tanuló diákok részére a helyi járatra bérletet biztosít.

A felzárkóztatási ösztöndíj segíti a roma tanulók esélyegyelőségét, ösztönzi a gyermekeket a jobb tanulmányi eredmény elérésére, mivel a támogatás összege a tanulmányi eredménytől függ, továbbá kedvezően befolyásolja az igazolatlan hiányzásokat, mivel az a támogatás elvesztését vonja maga után.

A helyi szabályozás mellett az önkormányzat a gyermekvédelmi törvény alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, valamint az ellátáshoz kapcsolódó hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállását állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő jogosult az ingyenes tankönyvre, és az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre, a szociális nyári gyermekétkeztetésben való részvételre és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó minden egyéb juttatás, kedvezmény igénybevételére.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya munkaerő közvetítéssel, közfoglalkoztatás szervezésével, képzésekkel, tanácsadásokkal, jogsegély szolgálattal támogatja az álláskeresőket. Pénzbeli ellátásként álláskeresői segélyt és álláskeresői járadékot folyósít.

Az álláskeresői segély a legfeljebb 5 évvel nyugdíj előtt álló álláskeresők szűkebb csoportját érinti. Az álláskeresői segélyben részesülők száma 2008-2010 között növekedett. 2011-2012-ben pedig látványosan csökkent.

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2010	700	151	21,57%
2011	606	95	15,67%
2012	723	81	11,20%
2013	623	61	9,79%
2014	509	75	14,73%

Forrás: TeIR, Paksi Járási Hivatal Paksi Munkaügyi Kirendeltsége

Az álláskeresői járadékra lényegesen nagyobb kör jogosult, mint a fent említett álláskeresői segélyre. A folyamatok azonban ugyanazok, amit a fentiekben ismertettünk. A város kedvezőtlen gazdasági, társadalmi helyzetével összefüggésben nagyjából egészéből a közfoglalkoztatásban résztvevők számának megfelelően változnak a jogosultsági adatok. Így például az első negyedév adatai mindig rosszabbak, mivel a közfoglalkoztatási lehetőségek időben nem kiegyenlítettek.

	Rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	39	0,27%	220	37,54%	0	0
2009	20	0,16%	234	34,06%	0	0
2010	32	0,22%	265	37,06%	0	0
2011	43	0,30%	158	24,35%	0	0
2012	36	0,25%	228	31,80%	4	0
2013	51	0,37%	288	46,22 %	12	0
2014	59	0,41%	248	48,72%	21	0

Forrás: helyi önkormányzati, KSH, Paksi Járási Hivatal Paksi Munkaügyi Kirendeltsége

A fenti táblázat mutatja, hogy településünkön 2014-ig a foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a rendszeres szociális segély, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. 2015. március 1. napjával a rendszeres szociális segély átalakult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatássá. A jogszabály változás miatt a rendszeres szociális segélyre jogosultak köréből a rá irányadó nyugdíj korhatárt öt éven belül betöltő, és a helyi szociális rendelet alapján jogosultak - felülvizsgálatát követően - foglalkoztatást helyettesítő támogatásra váltak jogosulttá, amennyiben nyilatkozatban vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést.

Megállapítható, hogy a szociális rászorultságtól függő ellátásokat igénybe vevők jelentős része mély szegénységben él. Jövedelmük transzferjövedelmekből tevődik össze.

A mély szegénységben élő családok egyszerre részesülnek többféle ellátásból: pl. foglalkoztatási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli települési támogatás, települési lakásfenntartási támogatás, roma tanulók felzárkóztatási ösztöndíja.

Paks Város önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális támogatások a térségben magas színvonalúak, segítik a létfenntartási nehézségek leküzdését, de mindezek ellenére a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és képzési deficit, valamint a munkaerő-piacon elszorított hátrányok konzerválják a leszakadást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A város 2000-ben fogadta el lakáskonceptióját, amelyet azóta 2 évente kötelezően felülvizsgál. A koncepció tartalmazza azokat a feladatokat, amelyek végrehajtásával a lakáshelyzet, a lakásalappal való felelős gazdálkodás és a lakás-mobilitás javítható. A lakásállományban is, csakúgy, mint a város életének többi területén, az atomerőmű építése jelentett kiugró változást, 1975-1980 között összesen 2.029 lakás épült fel, majd a következő 5 évben 1.151, amiből 60 volt bérlakás. A lakásépítési folyamat ezt követően jelentősen lelassult. A város lakásállománya jelenleg 8.289 db, amiből 179 db az önkormányzati bérlakás. Ebből 104 db társasházakban található, a többi családi házas. A 37 épület mindegyike 1990 előtt épült, a legtöbb a 70'-es években.

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	8241	nincs rendelkezésre álló adat	172	0	68	1	1	0
2009	8269		174	0	69	1	1	0
2010	n.a.		174	0	68	0	1	0
2011	8289		175	0	68	0	1	0
2012	n.a.		177	0	68	0	2	0
2013	n.a.		177	0	68	0	2	0
2014	n.a.		179	0	69	0	2	0

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

Paks Város Önkormányzata a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény és Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének lakások és helyiségek bérletéről szóló 5/2015. (II.23.) önkormányzati rendelet alapján biztosítja.

A szolgáltatói, üzemeltetési feladatokat szolgáltatói szerződés alapján a DC Dunakom Plusz Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. látja el.

A bérbeadásra kerülő lakások köre hasznosításuk módja szerinti:

szociális helyzet alapján bérbe adott lakások, elő takarékosághoz kötött bérlakások, költség alapon meghatározott lakbérű lakások, közérdekű elhelyezésre szolgáló lakások, szükségülakások.

Szociális helyzet alapján jogosult az önkormányzati lakásra az a rendeletben meghatározott személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum másfélszeresét, kiskorú gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő szülő esetében a kétszeresét, akinek, külön-külön, vagy együttesen számítva jelentős vagyona nincs, aki legalább öt éve paksi lakóhellyel, vagy öt éve paksi munkahellyel és paksi tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitelszerűen Paks város közigazgatási területén él, akinek a családjában a szociális bérlakással kapcsolatos költségteher viselése biztosítható.

Elő takarékosághoz kötött önkormányzati bérlakásra jogosult az a rendeletben meghatározott személy, akik egy éve paksi lakóhellyel vagy egy éve paksi munkahellyel rendelkeznek lakhatásuk más módon nem biztosított, akik a jövedelmi helyzetüknél fogva az elő takarékosághoz kötött feltételeket teljesíteni tudják.

Az elő takarékosághoz kötött feltételeket az tudja teljesíteni, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum kétszeresét meghaladja, és lakáscélú betétszerződéssel rendelkezik.

Költség alapon meghatározott lakbérű bérlakásnak minősül az a lakás, amelynek lakbére úgy kerül megállapításra, hogy az fedezze az adott bérlakás üzemeltetésének, fenntartásának, felújításának költségeit. Lakás üresedése esetén a szolgáltató pályázati hirdetményt tesz közzé, melyre az abban meghatározott határidő betartásával pályázati adatlapon lehet pályázni a pályázati kiírásban meghatározott mellékletek csatolásával. A lakások odaítélése a pályázatok figyelembe vételével a polgármester hatáskörébe tartozik.

Közérdekből bérlakás határozott időre, feltétel bekövetkezéséig, vagy meghatározott munkakört betöltő személy részére a munkaviszony fennállásáig adható bérbe. A bérlő kijelöléséről a polgármester dönt.

Szükség lakásban való elhelyezés: ha a bérlakás elemi csapás, vagy más a bérlőnek fel nem róható ok következtében megsemmisült, illetve az építésügyi hatóság életveszély miatt annak kiürítését rendelte el, de az önkormányzat nem tud a fennálló bérleti szerződés szerinti ugyanolyan szobaszámú, komfortfokozatú cserelakást biztosítani, és a bérlő az elhelyezéséről önmaga sem tud gondoskodni, akkor az önkormányzat a bérlőt átmeneti jelleggel, határozott idejű, legfeljebb hat hónapig terjedő bérleti szerződéssel szükség lakásban helyezheti el. Ha a határozott időre szóló, illetőleg valamely feltétel bekövetkezéséig tartó lakásbérleti jog a szerződésben meghatározott idő elteltével, illetőleg feltétel bekövetkezésekor szűnik meg és a kisgyermekes

bérlő lakáshelyzetét önerőből megoldani nem képes, számára az önkormányzat ideiglenes jelleggel szükséglakást ajánlhat fel.

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 4/2015. (II.23.) számú önkormányzati rendelete alapján a lakhatás feltételeinek javítása érdekében rászorultság alapján helyi támogatást biztosít lakásépítéshez, lakásvásárláshoz és felújításhoz, első lakás vásárlásához, lakást veszélyeztető elemi káresetén történő helyreállításhoz, valamint ikergyermekek születése esetén. A támogatás formája kamatmentes visszatérítendő, illetve vissza nem térítendő támogatás.

év	lakásfenntartási támogatásban részesülők (fő)	adósságcsökkentési támogatásban részesülők (fő)
2010	496	44
2011	568	50
2012	738	36
2013	678	16
2014	620	16

Forrás: KSH statisztika, önkormányzati adatszolgáltatás

A szociális törvény módosítása következtében 2015. március 1. napjától megszűnt a normatív és helyi lakásfenntartási támogatás, valamint az adósságkezelési szolgáltatás, mely keretében került megállapításra az adósságcsökkentési támogatás.

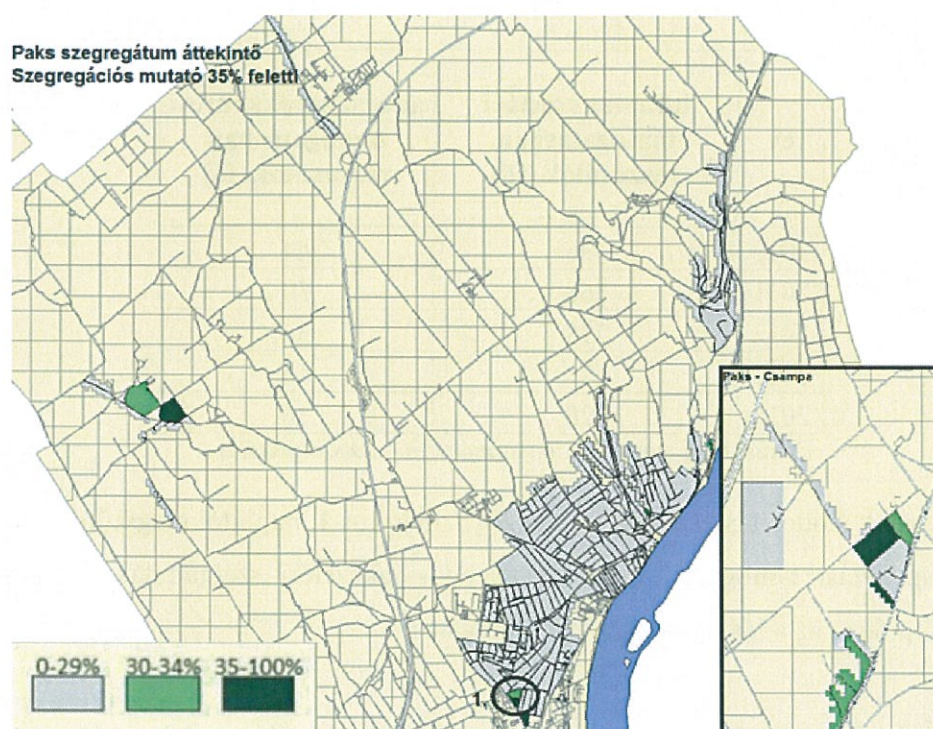
Paks Város Önkormányzata a helyi szociális támogatásokról szóló rendelete alapján települési támogatásként biztosít természetbeni formában a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, valamint a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyeknek nyújt támogatást. Továbbá rendkívüli települési támogatásként közüzemi számlák fizetéséhez, illetve hátralékok megfizetéséhez nyújt támogatást.

Lakbér és közüzemi tartozások: Az utóbbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az önkormányzati lakásokban lakó bérlők egy része jelentős lakbértartozást és közüzemi díjtartozást halmoz fel, mely több esetben a közszolgáltatás megszüntetését eredményezi az adott lakásban. A folyamatosan növekvő tartozások miatt a tervezett lakbérbevételek nem teljesülnek, illetve a lakás kiürítését követően is a bérlők által felhalmozott közüzemi díjtartozásokat az önkormányzatnak kell kifizetnie (mindaddig ugyanis újabb bérlő a lakásba nem költözhet be, mivel a közműszolgáltatók a hátralékkal rendelkező lakások tekintetében nem

kötnek közüzemi szerződést a tartozások rendezéséig). Mindez a csökkenő bevételek mellett nagy anyagi terhet jelent az önkormányzatnak.

Szükséges lenne a lakbér- és közüzemi tartozásokat felhalmozók részére a magasabb komfort fokozatú lakások helyett, alacsony komfort fokozatú, vagy komfort nélküli lakásokat, „átmeneti lakást” biztosítani, amelyek a mélyszegénységben élők jövedelméből fenntarthatóak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

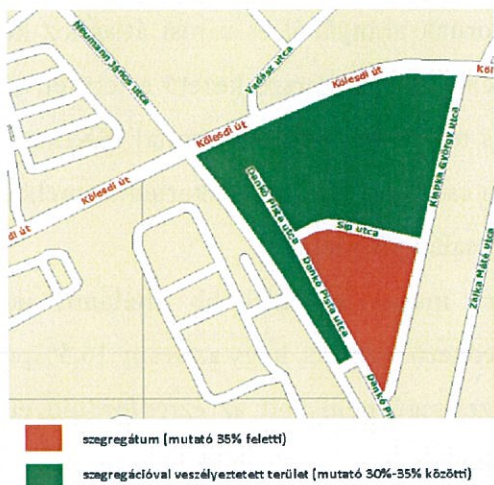


Ábra: Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek áttekintő kartogramjai 2011-es népszámlálás alapján

Forrás: KSH

3.5.1. 1. szegregátum

Klapka Gy. u. - Dankó P. u. észak-nyugati végének mindkét oldala - Névtelen u. - Kölesdi út, ezen belül külön kimutatott valódi szegregátum: Síp u., Klapka Gy. u., Dankó P. u. által határolt terület.



Ábra: 1. szegregátum Forrás: KSH 2011-es népszámlálás

Abból kifolyólag, hogy a lehatárolt valódi szegregátumnak és a szegregációval veszélyeztetett területnek kijelölt utcahatáros tömbök egy egységet képeznek, és a KSH a veszélyeztetett területre külön nem szolgáltatott adatot, így a területek elemzése is egyben történik. A KSH által lehatárolt teljes terület már a 2001-es adatok alapján is szegregátumnak számított, így a változás az adatok összehasonlításával aránylag jól nyomon követhető. 2001-hez képest a KSH adatszolgáltatása alapján mára csak a Síp-Klapka-Dankó (továbbiakban SKD) terület számít ténylegesen szegregátumnak (ennek adatai rontják teljes terület szegregációs értékét 35% fölé). A szegregáció mértéke jobban oldódott a SKD területen kívüli részeken, aminek egyik legnyomósabb magyarázata, hogy többnyire az SKD-n belül található a város szociális helyzet alapján bérbe adható lakásainak egy része, ami a vizsgált mutatók javulását erőteljesen visszafogja.

Elhelyezkedés

A lehatárolt terület az 1. városrész Kishegy-Újváros részében található, az ipari-gazdasági területek közelében. A lehatárolás SKD része cigánytelepként létesült az 1970-es években, amikor a településnek e része városszélnek számított. A telepkialakítás az akkor településfejlesztés egyik gyakran alkalmazott módszere volt, amely a többségi társadalom és romák szokásainak, életstílusának különbségeiből adódó beilleszkedési, alkalmazkodási nehézségeket térben is elhatárolva kezelte. Alacsony komfortfokozatú, telepszerű, egységes arculatú épületek zöme máig megmaradt, de a város terjeszkedése a peremhelyezeten oldott, a lakhatási körülmények egy része javult (komfortosság), a telepről származó, de módosabb cigányok egy része a jellemzően erős családi összetartozás miatt a rokonok közelében, környéken maradt.

Demográfiai és szociális, foglalkoztatási jellemzők:

A 2011. évi népszámláláskor a lakónépessége 128 fő (ebből SKD 60 fő), ami nem éri el a város lakónépességének 1%-át. A lakónépesség számában 30%-ot meghaladó csökkenés következett be a tíz évvel korábbi adathoz képest, aminek legfőbb oka az elvándorlás és a kicsit kevesebb

gyermek születése. A máig rendkívül magas fiatalkorúak arányából és városi átlaghoz képest harmadannyi arányú idősekből adódóan a kimagaslóan fiatalos korszerkezetű a terület, amely 2001 óta csak alig romlott. Az idősek aránya a teljes területen nőtt 1,7%ponttal (SKD-n belül mindössze 1 fő 60 évesnél idősebb), a fiatalok aránya csökkent és az aktív korúaké emelkedett. Az adatok jelzik, hogy magas a sok gyermeket nevelő család jelenléte.

A szegregációs kijelölés egyik oka, hogy nagyon magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, amiben azonban kedvező változás, hogy az arány 16,5%pontot javult. További pozitívum, hogy míg felsőfokú végzettségű nem volt az ezredforduló elején, addig 2011-ben minimálisan (1,4%), de van előrelépés, igaz ez elenyésző a városi, amúgy kiemelkedően magas átlaghoz képest.

A javuló képzettség mellett a legtöbb településnél tapasztalható folyamatokkal szemben a foglalkoztatottsági és szociális mutatók az egész területre nézve javultak (**Hiba! A hivatkozási forrás nem található.**). Ami egyrészt jelzi, hogy a helyi gazdaság, de legfőképpen a közfoglalkoztatás képes volt az itt élőket integrálni, de azt is mutatja, hogy tíz év alatt a népesség egy azon része hagyta el a területet, amely az értékeket leginkább rontotta. Csak a gócpontot (SKD terület) vizsgálva a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül mutató rendkívül magas, 81,4%-os maradt. A teljes tömbben a foglalkoztatottak közül alacsony presztízssű munkát 71 % végez, míg az SKD-n belül a lehető legrosszabb az arány (100%).

Az alapszintű képzettség önmagában nem növeli a munkakeresési esélyeket, de arra esélyt ad, hogy további – lehetőleg piacképes – szaktudást lehessen szerezni. Mivel sok esetben 8 osztály hiánya miatt nem lehet beiskolázni pl. a közfoglalkoztatás keretében szervezett képzésekbe a rászorultakat (és ezzel legalább az esélyeiket növelni), ezért az alapképzettség megszerzése az aktív korúaknál társadalmi és szociális okokból is indokolt.

A területen élők (városi lakosság mindössze 0,7%-a) nagyos magas arányba veszik igénybe a következő segélyezési formákat²:

- rendszeres szociális segély: helyi (város összes 8,5%-a), törvényi (város összes 11%-a), rokkant (város összes 10%-a);
- aktív foglalkoztatást helyettesítő támogatás (város összes 8,5%-a);
- rendkívüli segély:
- átmeneti természetbeni (város összes 8,9%-a);
- önkormányzati természetbeni (város összes 5,0%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás /természetbeni/ (város összes 7,7%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény (város összes 5,8%-a);

² Az ellátási formák 2015-ben részben átalakultak.

- lakásfenntartási áram és lakbér (város összes 3,0% és 18,8%-a).

Mindezekon felül a város által nyújtott egyedi támogatási formák közül a kifejezetten romák felzárkóztatását segítő esélyegyenlőségi támogatás igénybevétele magas, emellett a rendszeres nevelési segély és a diákberlet-támogatás számottevő (város összes 3,0% és 18,8%-a), ám az alapszolgáltatást fizető TV-támogatást nem igénylik az emberek, inkább kifizetik saját forrásból a többcsatornás csomagokat.

Lakhatási jellemzők:

Az összes lakásszám 32 db (ebből SKD 14 db), az épületállomány a Dankó Pista és Síp utca mentén máig telepszerű jelleget tükröz, az épületek egy része leromlott állapotú, de vannak jól/jobban karbantartottak is (ezek magántulajdonban). A terület Klapka György utca menti része aránylag jó állapotú, nagyobb családi házakkal beépült. Az önkormányzati több típusú bérlakás-állományából csak szociális helyzet alapján bérbe adható lakások vannak jelen, ezek a lakásállomány 31%-át alkotják.

A lakásállomány számában a két népszámlálás között 12 db-os, vagyis arányaiban nagy csökkenés figyelhető meg, ami leginkább az avulás miatti megszűnésnek, egybeépítésnek tudható be. Komfortosságot tekintve a városi átlagtól jóval elmaradnak a mutatószámok értékei, de 2001-hez képest jelentős mértékben javultak.

Lakás címe	Szoba	Félszoba	Komfortfokozat	Terület (m ²)
Dankó Pista u. 4.	1	3	komfortos	62
Dankó Pista u.10.	1	1	komfortos	45
Dankó Pista u. 14.	1	1	komfortos	43
Dankó Pista u. 15.	2	0	komfortos	56
Dankó Pista u. 18.	1	0	komfort nélküli	35
Dankó Pista u. 23.	2	0	komfortos	56
Síp u. 3.	1	2	komfort nélküli	55
Síp u. 4.	1	0	komfortos	35
Síp u. 5.	1	2	komfortos	55
Síp u. 8.	1	0	komfortos	35

Szociális bérlakások Paks 1. számú szegregátumán belül

Forrás: 5/2015 (II. 13.) önkormányzati rendelet 1. melléklet

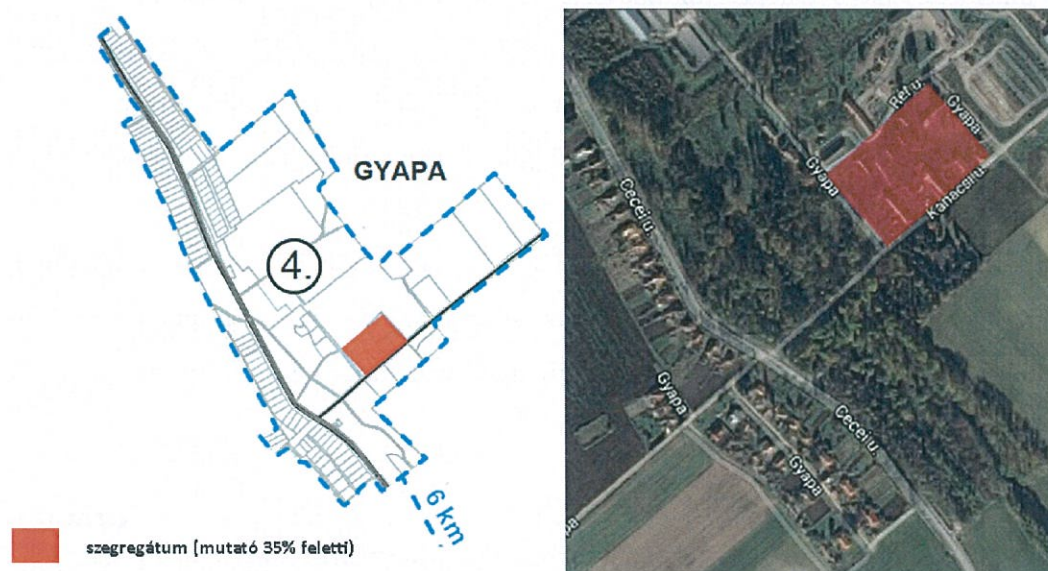
3.5.2. 2. szegregátum

Gyapa külterület (külterület)

Elhelyezkedés

Gyapa a városrészi lehatárolásban a 4. városrészhez tartozik a központi belterülettől 6 km-re fekvő elkülönült városrész. A városrész térképi lehatárolásába a belterületként nyilvántartott részek mellett külterületi egységek is beletartoznak (teljes lehatárolt terület 95 ha). A kijelölt szegregátum a városrészi lehatárolás belterületi egységen kívüli "Gyapa külterület" néven nyilvántartott részére esik.

A vizsgált terület a 2008-as IVS-ben egy nagyobb egység részeként (Rét u. - Cecei u. - településhatár - Kanacsi u. - Cecei u. - településhatár) szegregátumként lehatárolásra került. Ehhez képest a 2011-es vizsgálat kimutatása belterületbe tartozó részeket már nem tartalmaz. Ma a KSH szegregációs kritériumnak megfelelő kimutatása a Kanacsi u. címeit tartalmazza.



Ábra: Gyapa külterület: Szegregátum a 2011-es népszámlálás alapján
Forrás: KSH 2011-es népszámlálás

Gyapa egy kicsi, egyutcs önálló település volt valamikor, ahol a mezőgazdaság jelentette a fő megélhetési forrást. A falu a 20. században veszítette el önállóságát és lett Paks része. A lehatárolt terület cselédsoros lakóházai a Paksi Állami Gazdaság megalakulásának idején 70-80 éve épültek fel a gazdaság dolgozói számára. A tanulatlan, alacsony presztízssű munkát végző emberek a mezőgazdaság leépülésével többnyire elvesztették munkahelyüket, és ők és sokadik generációjú leszármazottaik a leromlott állapotú épületekben rekedtek (eladni szinte lehetetlen, teljes felújításra nincs mód).

Demográfiai és szociális, foglalkoztatási jellemzők:

A lakosság (85 fő) jóval fiatalabb a városi átlagnál, ugyanis a gyermekkorúak aránya magasabb (23,5%), az aktív korúak részaránya közel azonos, és az időskorúak részaránya pedig sokkal alacsonyabb (11,8%), mint a város egészére vonatkozó mutatók.

A városhoz viszonyítva majd ötszöröse a csak legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15 és 59 éves népességben belül, de az SKD adatához képest az érték

28,7%ponttal mégis jobb. Az életkörülményeket figyelembe véve nem meglepő, hogy nincs olyan a 25 éves és idősebbek között, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezne.

A 15-64 éves népességben a foglalkoztatottsági mindössze 34,5%-os, ami közel fele a városi amúgy nagyon magas értékének. Az alacsony presztízssű munkát végzők aránya itt is magas (65%), de ami ennél sokkal nagyobb gond, hogy az a nagyarányú munkanélküliség (39,4%), és a tartós munkanélküliség (27,2%). Meg kell azonban jegyezni, hogy jellemzően tavasztól őszig sokan dolgoznak valamilyen nem hivatalos formában (mezőgazdasági idénymunka, építőipar stb.)

A városi lakosság fél százalékát se éri el az itt élők aránya, ehhez képest itt is magas a következő segélyezési formák igénybevétele:

- rendszeres szociális segély: helyi (város összes 2,9%-a), törvényi (város összes 3,7%-a), rokkant (város összes 5,0%-a);
- aktív foglalkoztatást helyettesítő támogatás (város összes 3,8%-a);
- rendkívüli segély:
- átmeneti természetbeni (város összes 4,1%-a);
- önkormányzati természetbeni (város összes 3,7%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás /természetbeni/ (város összes 3,4%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény (város összes 4,5%-a).

A kifejezetten romák felzárkóztatását segítő esélyegyenlőségi támogatást meglepő módon egy diák után se sem veszik igénybe, de a rendszeres nevelési segély és a periférikus helyzet miatt a diákberlet-támogatás se olyan magas, mint az 1. szegregátum esetében (város összes 1,9% és 2,1%-a).

Lakhatási jellemzők

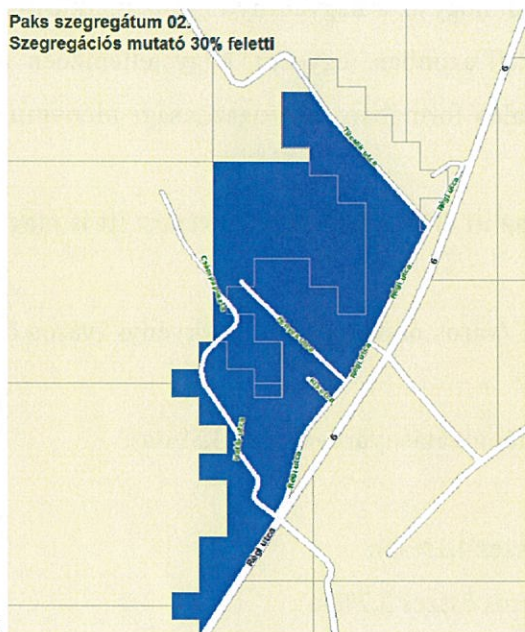
A 2011-es adatok alapján a terület lakásállománya 27 db, ebből az alacsony komfortfokozatú lakások száma 12 db. Az egy lakásra jutó népességszám átlagban 3 fő, ami az egyszobás lakások 52,2%-os aránya mellett kedvezőtlen. A lakások között nincs önkormányzati bérlakás.

A közvilágítás a Kanácsi út mentén megoldott, közcsatorna nincs kiépítve, gáz nincs bevezetve a házakba, az út burkolata szilárd, de rossz minőségű, árok (vízelvezetés) megoldatlan.

A szegregációs mutató a kedvezőtlen adatok ellenére mindössze 1,4%-kal haladja meg az alaphatárértéket, amit leginkább az alacsony iskolázottság átlagosan jobb mutatója eredményez.

Szegregációval veszélyeztetett terület

Régi u. nyugati oldala - Tücsök u. - Fényes u. mindkét oldala - Határ u. mindkét oldala —



Csámpapuszta

Ábra: Szegregációval veszélyeztetett terület

Forrás: KSH 2011-es népszámlálás

Elhelyezkedés

A lehatárolt terület az atomerőmhöz legközelebb eső Csámpa belterületi településrészben található, amely az ITS városrészi lehatárolásban az 1. városrészhez tartozik és a központi belterülettől 5 km-re, a 6. sz. főút mentén fekszik.

Egészen a 2011-es jogszabályváltozásokig településrész az atomerőmű biztonsági övezetébe tartozott, amely az elmúlt évtizedekben jelentős hanyatlást eredményezett. A jogszabály értelmében, a biztonsági övezetben tilos: a nukleáris létesítményhez és a radioaktív hulladék-tárolóhoz tartozó létesítmények kivételével az emberek huzamosabb tartózkodására szolgáló építmény, így különösen lakó-, üdülőtelep, gyermek- és egészségügyi létesítmény, sportpálya, játszótér, gyakorló- vagy lőtér, tábor, camping, vásártér, irodaépület, kulturális célú épület létesítése.

A korlátozások eredményeképpen közel harmadára csökkent a népesség. Sokan elvándoroltak, a környező tanyavilág megszűnt, és mivel a fejlesztések elmaradtak, az ingatlanok elértéktelenedtek. Az utóbbi években azonban elindult a fejlődés e városrészben is (pl. közösségi ház kialakítása, erdei tornapálya létesítése, emlékpark létesítése, csapadékvízgyűjtő területek rendezése, járdaépítés, közvilágítás fejlesztése). A biztonsági övezet 2011-es 3 km-ről 500 m-re

csökkentésével Csámpa településrész kikerült a korlátozások alól, így a jövőben fejlesztésekre és az ingatlanok felértékelődésére lehet számítani.

Demográfiai és szociális jellemzők

A mutatószámok egészen mások, mint az eddig ismertetett szegregátumoknál. A legnagyobb különbség a korában tapasztalható. Mindössze 62 fő lakik a lehatárolt területen, melyben ugyan magasabb a 0-14 évesek aránya az időskorúakénál, de utóbbi már csak 3,3%-ponttal jobb a városi átlagnál, azaz már nem olyan sokkal fiatalabb az összlakosság. Nincsenek olyan határozott etnikai jellegzetességek, mint a másik két helyszínen bár az elmúlt években a központi belterület nagyon magas ingatlanárai miatt, néhány hátrányos helyzetű család az olcsóbb ingatlanárak miatt Csámpára költözött.

A 15-59 évesek közel fele alacsonyan iskolázott, de párral több magasan képzett lakos is él a területen. A foglalkoztatottsági adatok határozottabban jobbak a többi szegregátuménál, de éppen ennek romlása az oka a szegregációs kijelölésnek. A mezőgazdasági tevékenységek közül a "fóliázás" elég nagy méreteket ölt, az idénymunka is gyakori, ami azonban a hivatalos statisztikában nem jelenik meg. A szociális és foglalkoztatási gondok nem olyan markánsak, hisz a mezőgazdasági idénymunka és a saját önfenntartó gazdálkodás miatt kevésbé kiszolgáltatottak az itt élők. A terület lakosai nem vagy minimális számban veszik igénybe a különböző segélyeket.

Lakhatási jellemzők

Statisztika szerint az érintett lakásszám 28 db, amelyből mindössze öt darab alacsony komfortfokozatú. A lakások falusias beépítésű területen, néhány kivétellel többségében átlagos, jó állapotú családi házakban találhatók, melyek mindegyike egnél több szobával rendelkezik. A városnak nincsenek bérlakásai a területen.

A közvilágítás megoldott, földgázhálózat kiépült, közcsatorna azonban nincs. A Régi utca és Tücsök utca burkolata aránylag jó állapotú, míg a zsákutcák (Határ u., Kis u., Fényes u.) keskenyek és burkolatlanok. A településrész megközelíthetősége kiváló, amit a 2013. december elején átadott Paks-Csámpa közötti kerékpárút tovább javított.

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Mutató megnevezése	Paks összesen	1. szegregátum (Klapka Gy. u. - Dankó P. u. észak- nyugati végének mindkét oldala - Névtelen u. - Kölesdi út)			2. szegregátum Gyapa külterület (külterület) 2011-es adatok	Szegregációval veszélyeztetett terület (Régi u. nyugati oldala - Tücsök u. - Fényes u. mindkét oldala - Határ u. mindkét oldala - Csámpapuszta) 2011-es adatok
		2011-es adatok	változás mértéke 2001 óta	Területen belüli valódi szegregátum (Síp u. - Klapka Gy. u. -Dankó P. u.) 2011-es adatok		
Lakónépesség száma	19369	128	-32,3%	60	85	62
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,2	25,0	-7,3	26,7	23,5	21,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,9	68,0	5,6	71,7	64,7	61,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,0	7,0	1,7	1,7	11,8	17,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15- 59 évesek) belül	10,9	63,2	-16,5	81,4	52,7	47,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	21,1	1,4	1,4	0,0	0,0	2,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,3	64,4	-17,0	81,4	63,6	50,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6,3	47,1	-24,1	62,8	36,4	34,2
Foglalkoztatottak aránya a 15- 64 éves népességen belül	63,6	34,1	16,2	18,6	34,5	43,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	31,7	44,1	-29,9	66,7	48,4	36,4
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	33,6	71,0	-1,7	100,0	65,0	78,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	50,7	66,4	0,8	78,3	61,2	59,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	6,7	27,9	-38,3	38,5	39,4	24,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	3,8	11,6	-13,0	15,4	27,3	16,0
Lakásállomány (db)	8297	32	-37,5%	12	27	28
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3,5	9,4	-22,4	16,7	44,4	17,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	2,5	9,7	n.a.	16,7	39,1	13,6
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	2,5	6,5	-11,7	16,7	52,2	0,0

Szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett terület népszámlálási területi mutatói, 2011

Forrás: KSH adatszolgáltató

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Paks Város Rendelőintézete 2013. október 1-jével átalakult Paksi Gyógyászati Központtá.

A Paksi Gyógyászati Központ Paks város és a paksi kistérség betegeinek járóbeteg szakellátását és gondozását, valamint Paks város védőnői ellátásának egészét, az alapellátás körébe tartozó felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi, és iskola egészségügyi ellátásának egy részét is biztosítja.

A vállalkozó háziorvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok nem tartoznak a rendelőintézet kötelékébe.

A járóbeteg szakellátás és gondozás területi ellátási kötelezettséggel működik. Paks város és a vonzáskörzetében elhelyezkedő 14 település egészségügyi ellátását biztosítja szakrendeléseinek és gondozóintézeteinek keresztül.

Kórházi háttérrel, és a rendelőintézet által nem működtetett szakrendeléseket, a Szekszárdon működő Balassa János Kórház biztosítja.

A rendelőintézet mellett átjáró híddal egybeépítve található a mozgásterápiás részleg. 2014. április 19-től fürdőgyógyászati ellátásokra is lehetőség nyílt az eddig is elérhető gyógyászati ellátások mellett, mely elsősorban a mozgásszervi betegek sikeresebb gyógyítását és rehabilitációját segíti elő. Bizonyos fürdőgyógyászati ellátások a nagyközönség számára térítés ellenében szabadon is igénybe vehetők.

A rendelőintézet szakrendeléseinek és gondozói a betegek folyamatos ellátását, gondozását végző orvos beutalása vagy a betegek jelentkezése alapján, szakorvos által végzett egyszeri, illetve alkalmasszerű egészségügyi ellátást, továbbá fekvőbeteg-ellátást nem igénylő krónikus betegség esetén a folyamatos szakorvosi gondozást végzik.

A háziorvos személyes és folyamatos ellátást nyújt a hozzá bejelentkezett személyeknek az egészségi állapotuk megőrzése, betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Feladata még az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása. Közreműködik a terhes-gondozásban, közegészségügyi, járványügyi, egészségnevelési feladatokat végez, és az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat is ellátja.

A védőnők óvodákban, iskolákban szűrővizsgálatokat végeznek, oltások előkészítésében vesznek részt. A területi munka családlátogatás, csecsemő- és terhes-tanácsadás, valamint védőnői fogadóóra keretében történik. Az iskola-egészségügyi ellátást, iskolaorvos és a területi védőnő együttműködve folytatja.

A gyógyfürdő, természetes gyógytényező felhasználásával nyújt gyógyászati szolgáltatást, vagy rehabilitációs tevékenységet.

A fürdőgyógyászati kezelésekhez tartozó szolgáltatások a következők: gyógyvizes gyógymedence, gyógyvizes kádfürdő, iszappakolás, súlyfürdő, szénsavas fürdő, orvosi gyógymasszázs, víz alatti vízszugármasszázs, víz alatti csoportos gyógytorna.

A rendelőintézet által ellátott lakosságszám 2013-ban összesen 47.314 fő, ebből Paks lakosságszáma 19.481 fő, paksi kistérség lakosságszáma 27.833 fő (Forrás: KSH). 2013-ban az ellátási terület lakosságának 86%-a 14 év feletti volt.

A szakrendeléseken és gondozókban megjelent paksi betegek aránya az összesen ellátott betegekhez viszonyítva 2009-ben 57%, 2010-ben 58%, 2011-ben és 2012-ben 57%, 2013-ban 59% volt.

A rendelőintézet ellátási területéhez 55 orvos tartozik. 2014. októberben Paks város lakosságának ellátását 9 felnőtt és 5 gyermek háziorvosi körzet biztosítja, fogorvosok száma a városban 8 fő. A városkörnyék felnőtt háziorvosainak száma 17, a gyermekorvosok száma 3, a fogorvosok száma, pedig 11 fő. A Paksi Atomerőmű ZRt-ben 4 üzemorvos dolgozik.

Paksi Gyógyászati Központban 26 szakrendelés és 3 gondozó működik.

A szakrendelések a következők: belgyógyászat, bőrgyógyászat, reumatológia, fizioterápia, gyógytorna, fül-orr-gége, audiológia, ortopédia, elmebetegségek, addiktológia, neurológia I-II, kardiológia, laboratórium, nőgyógyászat I-II, röntgen, ultrahang, sebészet I-II, szemészet, tüdőgyógyászat, foglalkozás-egészségügyi szakellátás, gyermekpulmonológia, urológia, diabetológia, egynapos sebészeti szakellátás.

A gondozók: bőr- és nemibeteg gondozó, felnőtt ideggondozó, tüdőbeteg gondozó. A felnőtt ideggondozó munkáját pszichológus a diabetológiai szakrendelés munkáját pedig diabetológiai szakápoló segíti.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. Mind a méhnyakrák-, mind az emlőszűréseken alacsony a felnőtt nők részvételi aránya. A

szervezett központi szűrővizsgálatokon a helyi romák kis arányban vesznek részt. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki.

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

Összességében elmondható, hogy a város egészségügyi ellátása teljes körűen megfelel az európai uniós elvárásoknak

A szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat Paks városban a Paksi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában a Paks Kistérségi Szociális Központ működteti. Alapszolgáltatások: az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés, a támogató szolgálat, az idősek nappali ellátása és a fogyatékosok nappali ellátása.

Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak nyújtanak legalább egyszeri meleg étkezést, akik azt önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkeztetésről más módon gondoskodni.

A *házi segítségnyújtás* keretében gondoskodnak azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik és gondozási szükségletét az intézményvezető megállapította. A *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás* 1993 óta működik, jelenleg 140 készülékkel a kistérségben. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelenleg az állam kötelező feladatai közé tartozik, erre vonatkozóan az állami fenntartó az önkormányzattal ellátási szerződést kötött.

A *családsegítés* olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

A *támogató szolgálat* speciális alapellátási feladat, mely a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátására jött létre. A szolgálat célja a fogyatékos személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli

közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

A nappali ellátást nyújtó intézmények

Az idősök nappali ellátása a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időszerűak napközbeni gondozására szolgál.

A Fogyatékosok Nappali ellátása keretein belül 24 fő családban élő fogyatékos, illetve autista személy részére biztosít komplex gondozást. Az intézmény elsősorban a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes fogyatékosok napközbeni gondozására, foglalkoztatására és nevelésére szolgál.

Szakosított ellátás: Az **idősök otthonában** elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek a gondozási szükséglete a napi négy órát meghaladja, egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az a napi négy órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni.

A szociális szolgáltatások folyamatos változáson esnek át. A szociális törvény meghatározza meg, hogy milyen ellátások szükségesek. A város jelenleg egy kötelező feladatának nem tesz eleget, mégpedig a hajléktalanok nappali ellátásának. Ezen kívül a fejlesztési lehetőségeket tovább kell gondolni, mivel az idősök otthonában is magas a várakozók száma és az otthonközeli ellátások is fejlesztésre szorulnak.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A városi civil szervezetek, önszerveződő egyesületek maximálisan segítik a cigány kisebbséget rendszeres éves, illetve eseti programjaik lebonyolításában, lehetőséget nyújtanak nekik a releváns városi rendezvényeken való közreműködésre.

A roma önkormányzatot esélyegyenlőségi és oktatási programjainak szervezésében a paksi atomerőmű is segíti, 2015-ben roma integrációs iroda megnyitását támogatta az atomerőmű melynek működéséhez egy évre biztosított forrást. Az iroda munkatárásának feladata pályázati lehetőségek feltérképezése, adatbázis készítése a roma lakosság életkörülményeiről, a roma gyerekek felzárkóztatását segítő programok szervezése.

2005 óta működik együtt a Paksi Rendőrkapitányság és a paksi roma önkormányzat. Nyolc évvel ezelőtt a hatóság és a Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat szándéknyilatkozatban rögzítette, hogy hogyan és milyen módon tudja segíteni a másik munkáját, ennek megfelelően a felek félévente összeülnek. 2008-ban felmerült egy roma származású, rendőrségi állományban lévő kisebbségi kapcsolattartó jelenlétének igénye a romák részéről, mely forráshiány miatt nem valósulhatott meg.

A kisebbségi önkormányzat által szervezett tájékoztató fórumokon a rendőrség, munkaügyi központ, illetve a polgármesteri hivatal illetékes osztályának munkatársai is részt vesznek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Paksra nem jellemzőek az etnikai konfliktusok. 2 nemzetiségi önkormányzat működik a városban, mellyel és mindenki vel szoros az együttműködése Paks Önkormányzatának.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtó, rádió, televízió, az *Utunk* című roma időszaki kiadvány, valamint az önkormányzat segítik elő a kommunikációs folyamatokat, amelyek során a romákkal szembeni előítéletek csökkenthetők.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat.

A szolidaritás és felelősségvállalás mind magánszemélyekben, civil szervezetekben, mind pedig a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van.

Pakson évek óta létezik önszerveződő polgárőrség, önkéntes munkások, akik szintén hozzájárulnak egy jól működő városi közösség kiépítéséhez.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal
--

Pakson 1990 óta működik roma kisebbségi önkormányzat, melynek feladata a cigány kisebbség képviselete, segítése, támogatása. Tevékenységi körükbe tartozik a roma gyerekek tanulásának segítése, roma sportolók támogatása. Az önkormányzat évente rendez hagyományörző Romabált és Romanapot, továbbá kirándulásokat szervez felnőttek és gyermekek részére egyaránt.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja tevékenységében.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliek magas száma, képzettség alacsony szintje	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása
Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli öröklődése, többgenerációs munkanélküliség	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása, bővítése
Roma népesség hátrányos helyzete, pozitív minták hiánya, mentális problémák	Átfogó problémakezelés szükséges, adatgyűjtés a szegregációs veszélynek kitett roma kisebbség szociális szükségleteiről

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység**4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)**

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, valamint a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a fogyatékos gyermek, tanuló nevelése-oktatása az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt folyhat. Az integrált oktatás jogi kereteit a köznevelési törvény biztosítja.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően - a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleménye alapján - a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kell biztosítani.

A közszolgáltatások helyzetelemzése több tématerületet ölel fel. Szociális ellátások közül a bölcsődei ellátásban bekövetkező változásokat az alábbi táblázat mutatja:

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	88	2	80
2009	1	87	3	80
2010	1	97	5	104
2011	1	91	5	104
2012	1	84	6	104

Forrás: helyi adatgyűjtés

A bölcsődei ellátásokkal kapcsolatban fontos mutató a kapacitáskihasználtság, ami tartalmazza a bölcsődei férőhelyek kihasználtságát, vagyis azt, hogy egy bölcsődei férőhelyre hány beíratott gyermek jut. Pakson működő 1 bölcsőde (2008 óta egy telephely van.) teljes kapacitása 30%-al nőtt az elmúlt évek során. A kapacitáskihasználtság így 80%-os. A város működő bölcsődéje a lakótelepen van. Jelenleg a Bölcsőde egy telephelyen működik a lakótelepen, kihasználtsága 100%-os. Az óvárosi részben a régi bölcsőde épülete önkormányzati tulajdonban van, és szükség esetén felújítással újra használhatóvá válhat.

A városban működik az állami bölcsődei ellátás mellett 2009 óta családi napközi is, melynek kihasználtság adatait az alábbi táblázat mutatja.

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközeiben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	5	0	1
2010	5	0	0
2011	7	0	6
2012	7	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A városban ugyan két magán bölcsőde is működik, kihasználtságuk mégis gyenge, ennek oka a térítési díjak nagyságában, illetve az állami bölcsőde szabadkapacitásaiban keresendő.

A városi óvodai ellátás elemzésénél speciális helyzet áll elő, hiszen a városban két különálló óvodai intézmény működik, a Paksi Benedek Elek Óvoda és tagintézményei, illetve a Paksi Napsugár Óvoda és tagintézményei. Így az elemzés során részben összesített, részben külön-külön vizsgált adatok szerepelnek. A Paksi óvodák kapacitás kihasználtsága is elég alacsony, nem haladja meg sem az országos, sem a régiós, sem a megyei kapacitáskihasználtságot.

	Óvodai csoportok száma	Férőhely	Beíratott gyermekek száma	Kapacitáskihasználtság (%)
2008	29	735	635	86,39
2009	29	780	612	78,46
2010	28	750	611	80,92
2011	28	926	647	69,87
2012	29	1050*	681	64,85
2013	29	850	638	75%
2014	29	850	622	73%
2015	30	850	638	75%

Forrás: helyi összesített adatok

*2013-ban az akkori Napsugár Óvoda 2 tagintézménye Pusztahencse és Németkér levált az óvodai társulásból, ezért csökkent a férőhelyek száma

A városban működő óvodák és tagintézményeik:

✧ Paksi Benedek Elek Óvoda Mesevár Óvoda (Székhelyintézmény)

Paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág Tagóvodája

Paksi Benedek Elek Óvoda Kishegyi úti Tagóvodája

✧ Paksi Napsugár Óvoda Vörösmarty utcai Óvoda (Székhelyintézmény)

Paksi Napsugár Óvoda Eötvös utcai Tagóvodája

Paksi Napsugár Óvoda Munkácsy utcai Tagóvodája

Paksi Napsugár Óvoda, Dunakömlődi Tagóvodája

2012-2013 nevelési év során az óvodai intézményekbe összesen beíratott gyermekek száma 681, melynek 54%-a hátrányos helyzetű, azaz valamelyik szülő egyedül neveli a gyereket vagy a család jövedelme nem éri el a szociális törvényben meghatározott minimumot, vagy a gyermek tartósan betegnek minősül. Az óvodákba felvételt nyert hátrányos helyzetű gyerekek 15%-a halmozottan hátrányos helyzetű, azaz a fent felsorolt kritériumok töbzdóán teljesülnek és a szülónnek/szülónknek nincs legalább 8 általános iskolai végzettsége. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodánkénti eloszlásáról elmondható, hogy a telephelyek és szegregátumokhoz való közelségük között összefüggés van.

Az óvodák munkájuk során együttműködnek a védónónkkal, családsegítónel és a gyermekjóléti szolgálattal, teret biztosítanak különbözó térítésmentes uszodai foglalkozás (az önkormányzat által finanszírozott) és térítési díjas fejlesztó programoknak (néptánc, hitoktatás).

A városban az általános iskolai alap ellátást a 2015/2016-os tanévben 6 intézmény végzi, így az elemzés során részben összesített, részben külön-külön vizsgált adatok szerepelnek. Továbbá működik a városban egy alapfokú művészetoktatási intézmény.

A városban működó alapfokú oktatást végző intézmények:

✧ Paksi Bezerédj Általános Iskola és Diákotthon

✧ Paksi Deák Ferenc Általános Iskola

✧ Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

✧ Aranyhal Waldorf Óvoda Általános Iskola és ÁMI

✧ Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium

✧ EGYMI - Gazdag Erzsi Általános Iskolája és Kollégiuma-gyógypedagógiai intézmény

✧ Paksi Pro Artis Alapfokú Művészeti Iskola

Az általános iskolát végző gyermekek számáról és arányáról elmondható, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek aránya a Paksi II. Rákóczi Ferenc Iskolában a legnagyobb 32%, ahova a legtöbb beíratott gyermek is jár, ezen gyermekek 7,5 % HHH. A Paksi Bezerédj Általános Iskola

HH és HHH gyermek létszámban a legkedvezőbb értékkel bíró iskola, míg a Paksi Deák Ferenc iskolánál ezen értékek 20% és 1.2%.

Az általános iskolai intézményegységek HH/HHH adatai a 2012-es évben:

intézményegység	HH(fő)	HH(%)	HHH(fő)	HHH(%)
Deák Ferenc	49	20	5	1,2
II. Rákóczi F.	168	32	39	7,5
Bezerédj	60	14	18	4,5

Forrás: helyi adatgyűjtés

Intézményen belül a legnagyobb arányban a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanuló a Paksi II: Rákóczi Általános Iskolában tanul. A tagintézmények között a HH arány eltérése legfeljebb 18%, a HHH arányban 6,3%. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek iskolánkénti eloszlásáról elmondható, hogy a telephelyek és szegregátumokhoz való közelségük között összefüggés van.

Az általános iskolák különböző tanórán kívüli programokat kínálnak a gyerekeknek. Alapfokú művészetoktatás és a szakkörök széles palettája várja délután az érdeklődő és tehetséges gyerekeket, ahol az alapfokú művészetoktatás és a szakkörök munkájában HH/HHH gyerekek is szép számban vesznek részt. A kisebbségi önkormányzatok is szerveznek eseti jellegű programokat. Az iskola biztosítja a napközis ellátást a gyerekek számára, amit a HH/HHH gyermekek szülei magas arányban vesznek igénybe. Nyáron lehetőség van iskolai táborozásra is, ahol a HH és HHH gyermekek nagy számban vesznek részt.

A Paksi Bezerédj Általános Iskola és Gyógypedagógiai Intézményegységet a 2011. évi CXC. köznevelési törvény változásai miatt 2014-es tanév óta a szekszárdi EGYMI-hez csatolták ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek nappali rendszerű, általános iskolai oktatása-nevelése folyik. Tanulóink szakértői javaslat alapján nyernek felvételt. Az intézmény nem csak a városban élő gyermekeket fogadja, hanem a környező települések diákjait is. Az intézmény diákotthona 19 férőhelyes, családi jellegű így biztosítja, hétfőtől-péntekig, az ellátást. A pedagógiai tevékenység gyógypedagógusok által kidolgozott helyi tanterv szerint történik, mely azért készült, hogy esélyt adjon azon gyermekeknek, akik saját lehetőségeik és képességeik határain belül történő kibontakoztatására csak speciális segítséggel képesek. Az intézményben 2012-ben összesen 49 SNI gyermek járt, melyből 30 halmozottan hátrányos helyzetű.

Az országos kompetenciamérések olvasás-szövegértés és matematikai logika kompetenciaterületen mérik a gyerekek képességeit. A város általános iskoláinak 2010 és 2012 közötti kompetencia eredményei összesítve közel az országos átlaggal megegyeznek. A HH és HHH tanulók kompetenciaméréseken nyújtott teljesítménye a legtöbb esetben az iskolai átlag és az országos átlag szintjét eléri. Az iskolák eredményeit külön értékelve elmondható, hogy a Paksi Bezerédj Általános Iskola és a Paksi Deák Ferenc Általános iskola intézmény átlaga minden esetben meghaladta az országos átlagot. A Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, ami a városi szegregátumok területeihez legközelebb helyezkedik el 2011-ben az országos átlag alatt teljesített a kompetenciaméréseken. A 3H gyerekek átlagára vonatkozóan nem rendelkeznek az intézmények mindenhol adatokkal, de annyi kijelenthető, hogy a Paksi Deák Ferenc Általános Iskolában 2012-ben volt olyan évfolyam, ahol a 3H gyermekek átlaga meghaladta az országos átlagot.

A kompetenciamérések átlagának évfolyamonkénti megoszlásában nincs jelentős különbség.

A gyermekek alapfokú oktatási lehetőségeit kiegészítendő a város felújította és kibővítette a cseresznyés kerti iskolát, így megteremtve egy színvonalas erdei iskola üzemeltetésére a lehetőséget. Az épületkomplexumot részben Európai Unió támogatásból újítták fel, a KEOP 3.3.0. pályázat keretében.

Az épület felújításánál az akadálymentesítési szempontok is érvényesültek. Az intézmény télenyáron üzemel majd, a táborok mellett városi, civil és magánrendezvények számára is nyitva áll. A létesítmény 202 millió forintból készült el. A Cseresznyéskert Erdei Iskolában tizenegy ún. modul közül választhatnak majd a Paksról, a környékből, az országból vagy épp a testvértelepülésekről érkező diákcsoportok. Az oktatásra 18 paksi pedagógus szerzett képesítést a pályázati program keretében. A város esélyegyenlőségi intézkedéseinek, programjainak szervezésében a jövőre való tekintettel a Cseresznyéskerti Erdei Iskola által kínált lehetőségekkel aktívan élni szeretne.

2015-ben 6 területi védőnői körzet (0-7 éves korú gyermekek ellátása) és 3 főállású iskolai-ifjúsági védőnői körzet (oktatási intézménybe járó 7-18 éves tanulók ellátása) működik a városban. Egy területi védőnőre jutó 0-7 éves korú gyermekek száma: 205,5, mely megközelíti az egy védőnői körzetben a védőnő által legfeljebb ellátható gondozotti létszámot. Az élve születések száma 2011. évtől folyamatos emelkedő tendenciát mutat a városban. 2014. évben Pakson 197 újszülött született. (2011: 149 fő, 2012: 168 fő, 2013: 177 fő, 2014: 197 fő, 2015. augusztus 31-ig: 112 fő). Egy főállású iskolavédőnőre jutó tanulók száma: 785 fő. Ez optimálisan megfelel az egy iskolavédőnő által ellátható tanulói létszámnak.

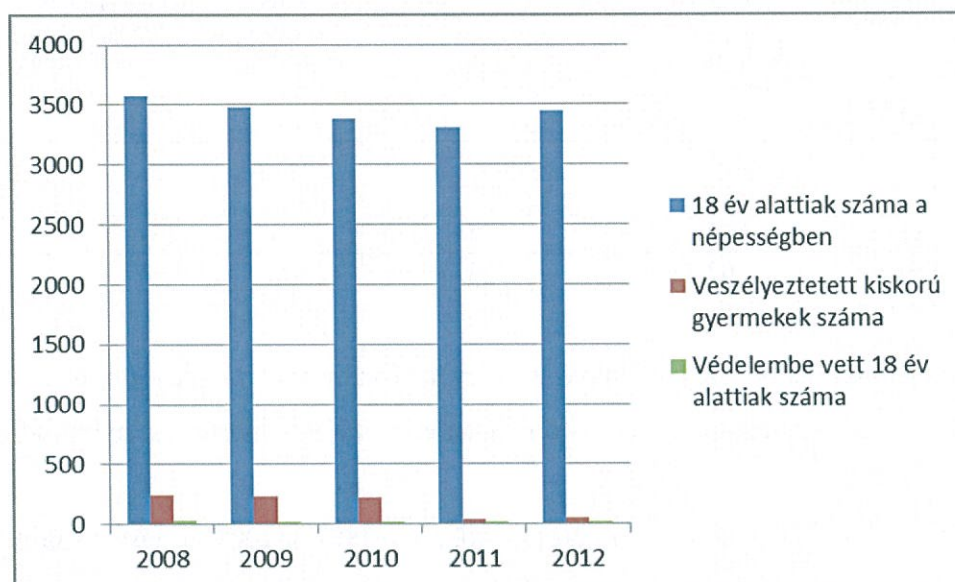
A városban nincs betöltetlen gyermekorvosi praxis. A gyermekorvosok által ellátott esetek száma

az elmúlt 5 évben összességében 1,2%-al csökkent a gyermek létszám csökkenésének eredményeként.

2008 és 2012 között nem változott nagymértékben a védelembe vett 18 éven aluliak száma, arányuk a fiatalok számához képest csekély, 0,5 és 0,8% között mozog. 2012-ben ez az adat 20 fő volt, ami a 18 éven aluliak számának mindössze 0,5%-a. A megszüntetett esetek számáról elmondható, hogy fele a kezdeményezett eljárásoknak megszüntetésre kerül. 2012-ben ez az adat 70%.

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3572	31	15	241
2009	3476	24	16	238
2010	3381	21	15	220
2011	3305	22	9	45
2012	3449	20	14	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar



4. diagram: lakosságszám változás 2007-2008

2012-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 725 gyermek után igényelnek. A tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma a városi nyilvántartásból nem határozható meg pontosan csak becslések állnak rendelkezésre. 2008 és 2012 között a szociális osztály adatai szerint 10%-ra tehető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített tartósan beteg, fogyatékos gyermekek száma. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban 2012-ben 5 fő részesült, 1133 fő pedig rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesült. Az önkormányzatnak a gyermekvédelmi támogatásokat illetően etnikai származásra való adatokkal nem rendelkezik.

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma (10% becsült érték)	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma becsült érték 10%	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	810	81	6	0,6	1268
2009	791	79,1	11	1,1	1192
2010	857,33	85,733	9	0,9	1222
2011	791	79,1	10	1	1143
2012	724,42	72,442	5	0,5	1133

Forrás: helyi adatgyűjtés

2012-ben 552 gyermek részesült ingyenes étkeztetésben az általános iskolákban és óvodákban, 253 gyermek pedig 50%-os térítési díj kedvezményre volt jogosult. 863 általános iskolás kapott ingyenes tankönyvsomagot, míg 11 gyermek kapott egyszeri óvodáztatási támogatást. Nyári étkeztetésben 117 gyermek részesült.

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	127	228	341	893	0	200
2009	179	286	335	908	8	228
2010	155	327	241	1319	7	215
2011	153	322	224	916	12	200
2012	150	402	253	863	11	117

Forrás: helyi adatgyűjtés

Összességében elmondható, hogy az ingyenes vagy kedvezményes támogatásokban résztvevők aránya jelentősen nem változott az évek során és az érintett célcsoportok igénybe tudják venni ezeket.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a gyermekétkeztetés támogatását a kormány 2015. szeptember –től kiterjesztette. A gyermekek bölcsődei és óvodai étkezése ingyenes, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- olyan családban él amelyben:
 - a) tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - b) 3 vagy több gyermeket nevelnek. (fentiek esetén igazolás bemutatását kérjük)
- olyan családban él, amelyben az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a minimálbér 130 %-át (jelenleg: 89.408,- Ft-ot).

Paks város önkormányzati fenntartású óvodáinak óvodavezetői a fent említett változásról minden szülőt írásban tájékoztattak. Jelenleg folyik a szülők nyilatkozatának adminisztrációja (ezért nincsen még adat az összes ingyen étkező gyermekről).

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pakson a KSH adatainak meghatározása alapján két szegregátum található. Ezek részletes elemzését a '3.5 Telepek, szegregátumok helyzete' című fejezet tartalmazza, mely részletesen kitér a telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzetére, lakhatási viszonyaira.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A város nem rendelkezik külön kimutatással a HHH, valamint fogyatékos gyermekek egészségügyi alapellátás, a szociális szolgáltatások hozzáféréseivel kapcsolatban.

Az erre vonatkozó meglévő adatok, ismeretek a „4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)” fejezetben bemutatásra kerültek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosi ellátás teljes körűen megoldott a városban, betöltetlen gyermekorvosi praxis nincs. A gyermekorvosok az ellátás során nem tesznek különbséget a fogyatékos, halmozottan hátrányos és hátrányos gyermekek között, így a városban nincs arra vonatkozóan kimutatás, hogy az érintett gyermekek, mely körzet gyermekorvosához vannak bejelentve, illetve milyen gyakorisággal állnak kezelés alatt. A kötelező védőoltások, minden gyermek részére biztosítottak.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A város nem rendelkezik a 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozóan pontos részadatokkal. Az óvodai ellátás területén 2012/2013 tanévben mindössze 12 fejlesztési foglalkoztatásban részesülő HHH gyermek van.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. alapján, a települési gyermekvédelmi rendszer alapellátásai körébe tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás. A kötelező szolgáltatásokat biztosító paksi gyermekjóléti intézmények: a Paksi Bóbita Bölcsőde, és Paks Kistérségi Szociális Központ. Gyermekjóléti Szolgálat. Pakson a Gyermekjóléti Szolgálat feladatává rendelt gyermekjóléti alapellátások:

a) 1997.november.1.-től az 1997.évi XXXI.tv. szerinti gyermekjóléti szolgáltatás

b) 1999. december 1-től az 1997. évi XXXI. tv. szerinti helyettes szülői ellátás

1997. november 1-jével alakult Paks Város Szociális Intézmények Igazgatósága szervezeti egységében a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 3 fő családgondozó alkalmazásával. A CSGYSZ feladatát Paks város közigazgatási területén látja el a teljes népesség viszonylatában, továbbá 2002. évtől Németkér település közigazgatási területén a GYJSZ feladatit, a Helyettes Szülői Hálózat tekintetében pedig 1999. évtől a feladatellátására társult 14 - Paks, Dunaföldvár, Bikács, Bölcske, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc - kistérségi település közigazgatási területén lát el szakmai feladatokat.

A fenntartó Paksi Többcélú Kistérségi Társulás döntése alapján 2011. január 31-én kezdte el működését a Paks Kistérségi Alapszolgáltatási Központ, 2014. szeptember 1-én a Paks Kistérségi Szociális Központ a szociális és gyermekjóléti alapellátások biztosításával.

Az intézmény Alapító Okiratában rögzített szakmai alaptevékenységei, ellátási körzetei:

Helyettes szülőnél elhelyezettek ellátása	(14 település)
Idősek nappali ellátása	(5 település)
Gyermekjóléti szolgáltatás	(15 település)
Szociális étkeztetés	(12 település)
Házi segítségnyújtás	(13 település)
Családsegítés	(15 település)

e) gyermekvédelem

A települési önkormányzat feladata a gyermekjóléti és a szociális helyi ellátórendszer működtetése, a megfelelő gyermekjóléti és szociális szolgáltatások biztosítása az önkormányzati intézményrendszeren keresztül. Az alapszolgáltatások biztosítása segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt

rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. A feladatokra hatékony megoldást jelent térségi, települési társulás formájában működtethető szolgáltatási szakmai rendszer létrehozása, melyet a Paks Kistérségi Szociális Központ biztosít is. Az integráció előnyei közül kiemelhető az egységes és egymásra épülő, szakmailag magasabb színvonalú szolgáltatás, valamint a szakmai, illetve fenntartói kontrollt biztosító objektív adminisztráció.

Gyermekjóléti Szolgálat

A szolgáltatás hozzájárul a gyermek testi, érzelmi, lelki, és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából való kiemelésének a megelőzéséhez, illetve a családba történő visszahelyezéséhez. Feladata a veszélyeztetettségét észlelő-jelző rendszer működtetése érdekében a megelőzésben érintett valamennyi intézmény együttműködésének megszervezése.

Továbbá a lakosság szociális helyzetének figyelemmel kísérése, a jelentkező problémák értékelése, és a szükséges szolgáltatások bevezetésének kezdeményezése.

A komplex szociális munkát igénylő családgondozás célja a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtése, illetve visszaállítása, további a szülő és gyermek kapcsolat helyreállítása.

Az intézmény ellátási területe gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában:

1. Bikács Község
2. Dunaszentgyörgy Község
3. Gerjen Község
4. Györköny Község
5. Kajdacs Község
6. Kölesd Község (2013.07.01-től)
7. Kistormás Község (2013.07.01-től)
8. Medina Község (2013.07.01-től)
9. Nagydorog Nagyközség
10. Németkér Község
11. Paks Város
12. Pálfa Község
13. Pusztahencse Község
14. Sárszentlőrinc Község
15. Tengelic Község (2013.07.01-től) közigazgatási területe

A Helyettes Szülői Hálózat

Paks város székhellyel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetésével a helyi gyermekvédelmi rendszer keretén belül funkcionáló átmeneti gondozást nyújt. A gyermekjóléti alapellátások közül az átmeneti elhelyezést biztosító helyettes szülői szolgáltatás célja, hogy a rászorultság mértékében segítse a családot a gyermeknevelésben. Ha szükséges ideiglenesen

pótolja a gyermek számára a szülői gondoskodást, annak érdekében, hogy erősödjön a család megtartó ereje, ne alakuljon ki a gyermek veszélyeztetettsége, vagy ha az kialakult, azt helyben, szükségletekhez igazodva lehessen megszüntetni.

A szolgáltatás elősegíti, hogy a vérszerinti szülő akadályoztatása esetén a gyermek meleg, elfogadó családi légkörben és körülmények között ellátást kapjon. Az ellátási területen 4 helyettes szülő, egyidejűleg 7 gyermek fogadását képes megoldani. Helyettes szülőink vannak Bölcskén, Dunaföldváron, Madocsán, Kajdacson, Pakson. A helyettes szülők tevékenységét, szakmai felkészítését, a szolgáltatáshoz kapcsolódó szakmai jelzőrendszer koordinálójá a helyettes szülői tanácsadó végzi.

Az intézmény ellátási területe helyettes szülői ellátás vonatkozásában:

1. Bikács Község
2. Bölske Község
3. Dunaföldvár Város
4. Dunaszentgyörgy Község
5. Gerjen Község
6. Györköny Község
7. Kajdacs Község
8. Madocsa Község
9. Nagydorog Nagyközség
10. Németkér Község
11. Paks Város
12. Pálfa Község
13. Pusztahencse Község
14. Sárszentlőrinc Község, közigazgatási területe

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre:

- Gyermekjóléti intézmény: Gyermekjóléti Szolgálat, Paks, Ifjúság útja 1/A.
- A családok átmeneti otthona: -
- A gyermekek átmeneti gondozása: Helyettes szülői Hálózat Paks, Ifjúság útja 1/A.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A városi egészségfejlesztési, sport és szabadidő illetve szünidős programokhoz való hozzáférés minden gyermek részére biztosított. Általánosságban elmondható, hogy szabadidős és szünidős épületek akadálymentesítése nem 100%-os, így az a fogyatékos gyermekek részére nem vagy csak korlátozottan igény bevehető.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A város alapfokú intézményeiben az arra rászoruló gyermekeknek biztosított kedvezményes vagy ingyenes étkezés, illetve a szünidő alatt nyári étkeztetésben is részesülnek az arra rászorulók. 2012-ben így az óvodás gyermekek 23%-a, az iskolás gyermekek 32%-a részesült ingyenes étkezésben. Az általános iskolások további 20% pedig 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre volt jogosult. A nyári étkeztetésre vonatkozóan az önkormányzat csak összevont adatokkal rendelkezik, melyben 2012-ben összesen 117 gyermek részesült, kizárólag HHHI gyermekek. A kedvezményes étkeztetésre jogosultak arányai az elmúlt években változatlanok. 2012-ben gyermekek 68.9%-a részesült ingyenes tankönyvben, az óvodások 1.7%-a kapott egyszeri óvodáztatási támogatást. Összességében elmondható, hogy a legjobban rászoruló családok hozzájutnak ezen támogatásokhoz, bár több esetben problémát okoz a mélyszegénységben élő családoknak a megfelelő papírok, jövedelemigazolások beszerzése. A támogatások visszamenőleg nem minden esetben kaphatóak meg.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint az SNI gyermekek ellátása minden esetben a fenntartó feladata. Az intézmények kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére. De a jelenlegi rendszerben nehézkes ezen, gyermekek ellátása, mivel az óvodák és az iskolák nem mindegyike rendelkezik gyógypedagógussal. Országos szinten szakemberhiány van, illetve mióta a szakszolgálatok átkerültek a KLIK-hez és a feladatai is átcsoportosításra kerültek, így a gyógypedagógusok már nem tudják

közvetlenül ellátni az SNI gyermekeket. Jelenleg az önkormányzat, mint az óvodák fenntartója a gyermekek ellátására részben az EGYMI utazó-gyógypedagógus hálózatát kérte fel, részben szerződöttet erre a feladatra egy logopédus-gyógypedagógus szakembert. Az iskolák is hasonló módon látják el feladatát az EGYMI-vel.

SNI megoszlás korosztályonként	2014.szept.	2015.szept.
bölcsődések	1	1
óvodások	8 fő	11 fő
ált. iskolások	24+21(GE) fő	24+22(GE) fő
középiskolások	38	36

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolákban gyógypedagógusok dolgoznak, iskolapszichológus három fővel van jelen a Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Paksi Tagintézményében.

A korábban önkormányzati fenntartású pedagógiai szakszolgálat a pedagógiai szakszolgáltatás szinte valamennyi feladatát végzi: szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadást, gyógypedagógiai tanácsadás; korai fejlesztést, oktatás és gondozás, fejlesztő nevelést, konduktív pedagógiai ellátást, gyógytestnevelést, logopédiai ellátást, és a kiemelten tehetséges gyermek gondozását, valamint pályaválasztási tanácsadást.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A kompetenciamérési adatok alapján elmondható, hogy a HHH gyerekek átlagára vonatkozóan nem rendelkeznek az intézmények mindenhol adatokkal, általánosságban kijelenthető, hogy a HHH gyermekek értékei alacsonyabbak, mint az egykorú társaiké, viszont az országos átlaghoz képest magasabbak. Összegezve elmondható, hogy az oktatás hatékonyságában mutatkoznak eltérések, de a városi HHH gyermekek

eredményességében meghaladják az országos átlagot. A fogyatékos gyermekek eredményességére vonatkozóan a város nem rendelkezik adatokkal.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Rászorultság alapján különböző kezdemény igénybevételére van lehetőség, amit az önkormányzat az oktatási-nevelési intézményekben fizetendő térítési díj megállapításának szabályairól szóló 5/2012. (IX. 6.) számú önkormányzati rendeletében szabályoz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tanulási hozzáállás, pozitív minta hiánya Szocializáció, családi támogatás hiánya 2H, 3H gyerekek	Iskolai szociális munka biztosítása, lehetőségek szerinti fejlesztése
alacsony jövedelmi/anyagi helyzetből fakadó hátrányok miatt a gyermeki – különösen lakhatási - szükségletek kielégítésének nem megfelelő foka ennek minden közvetett, és közvetlen következményével	szociális juttatások fenntartása, fejlesztése
a család integráló szerepét megbontó mentálhigiénés, életvezetési problémák, mely körbe a tárgyalt időszakban erősödött a súlyos iskolai (magatartási, hiányzási) problémák jelentkezése;	családjukból kiemelt gyermekek család-gondozása gyermekjólét / gyermekvédelem fejlesztendő területe
3H gyermekek fejlesztési hátrányai	speciális tanodai és prevenciós programok létrehozása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. § és 70. § és a Munka Törvénykönyv 5. §) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve átlaga 58,2 %, addig Magyarországon ugyanez az érték csak 50,6% volt.

Tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj-jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Paks városára szintén érvényes az, hogy a nők foglalkoztatási arányát jelentősen meghaladja a férfiaké. A férfiak előnye kimutatható a foglalkoztatottaknak az aktív korú népességhez viszonyított arányát vizsgálva.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők foglalkoztatását segítő valamint a nők képzési programokon való részvételére vonatkozóan Paks város nem rendelkezik adatbázissal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Paks megyei viszonylatban kedvező képzettségi, foglalkoztatási és jövedelmi mutatókkal rendelkező település. Iskolai végzettségbeli alapvető eltérések nem magyarázzák a nők rosszabb munkaerő-piaci pozícióját. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a tender szempontok és problémák tekintetében.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alkotmány 66 és 70§, Munka Törvénykönyve 5§, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A Települési Esélyegyenlőségi Program - mint minden más fejlesztési program - két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A városban található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

Jelentős probléma a nők foglalkoztatásánál, hogy a városi vállalkozások, vállalatok túlnyomóan férfifoglalkoztatású struktúrájúak, azaz a középfokú, illetve felsőfokú női munkaerő iránti kereslet alacsony.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Pakson bölcsőde és családi napközi is működik. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el. Az általános iskolák infrastruktúrája és kapacitása is elegendő.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran tabu témának számít a családokban. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyermekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az országos statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális

szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városban nem folyik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A városban működik családok átmeneti otthona, valamint helyettes szülői hálózat krízishelyzetben a családsegítő központhoz fordulhatnak az anyukák.

Krízishelyzetben a családsegítő központhoz fordulhatnak az anyukák, ahol helyettes szülői hálózat működtetését biztosítják.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városi önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 12 képviselő mellett nincs nő. A város alpolgármestere nő. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, ill. vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ. Ugyanígy a gyerekek, diákok részvétele egyes szakkörökön, különórákon, tanulmányi versenyeken, továbbtanulást előkészítő tanfolyamokon, felvételi jelentkezésekkor merev nemi sztereotípiákat követ. Nincs kimutatás, elemzés az intézményekben az egyes foglalkozásokon, versenyeken való résztvevők, valamint a felvételi jelentkezések nemek szerinti eloszlásáról.

A paksi atomerőmű, mint a város legnagyobb foglalkoztatója élen jár a nők esélyegyenlőségének érvényesítésében.

1992-ben a paksi atomerőműben dolgozó nők létrehozták a Magyar Nukleáris Társaság önálló szakosztályaként a WIN Magyarországot, mely a nukleáris területen dolgozó nők bevonásával, tényszerűen, nyitottan és őszintén kívánnak kommunikálni a nukleáris energiáról és az ahhoz kapcsolódó munkájukról.

A szakcsoport céljai a tagok tudása, ismerete és tapasztalata alapján objektív párbeszédet folytasson a lakossággal, különösen a nőkkel az atomenergia alkalmazásairól és a vele együtt járó sugárzás hatásairól. Továbbá, hogy párbeszédet építsen ki a lakossággal annak érdekében, hogy eloszlassa a társadalomban a nukleáris technika kapcsán kialakult negatív képzetársításokat és

félelmeket, valamint biztosítsa az ismeret és a tapasztalat megosztását a tagok, az MNT más szakcsoportjai és a WIN Global felé, karrier lehetőséget mutasson be a nukleáris technika területén, különösen a fiatal nők számára.

Az Magyar Nukleáris Társaság WIN szakcsoportjának jelenleg 27 tagja van.

2007-ben a Paksi Atomerőmű Zrt. a kitüntetett második helyet érte el a Legjobb Női Munkahely 2007. elnevezésű országos pályázaton. Az erőmű dolgozóinak 20% nő, számukra (is) készült 2005-ben egy esélyegyenlőségi terv, melyet azóta is alkalmaznak és felülvizsgálják.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.7.1. Ipari Park projekt

2011-ben indult egy kísérlet a város jelenleg is fennálló foglalkoztatási problémájának a feltérképezésére. Paks város foglalkoztatás szerkezete erősen férfiorientált, hiszen a legnagyobb munkáltató (a paksi atomerőmű) ipari jellegéből adódóan túlnyomó részt férfiakat alkalmaz, így a középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel járó női munkaerő iránti kereslet a városban igen alacsony. Ezt a tendenciát az újabb atomerőmű építése sem enyhítené, így a város és partnerei egy a női munkaerőt előnyben részesítő iparág betelepítésének lehetőségét kívánta felmérni.

Az Ipari Park vezetősége éppen ezért egy kérdőíves felmérést végzett a munkanélküli nők körében, melynek segítségével kívántak beazonosítani a női munkaerőben rejlő rejtett potenciákat, lehetőségeket. A kérdőívek kiértékelése és így a tervezési folyamat is megakadt.

5.7.2. Varródoboz projekt

A projekt célja, hogy megteremtse a feltételeit a paksi kistérségben annak a foglalkoztatási hálózatnak, amely a hátrányos helyzetű nők (45 év feletti, mozgáskorlátozott, megváltozott munkaképességű, tartósan munkanélküli vagy egyéb családi problémák miatt munkát vállalni nem tudók) számára nyújt munkalehetőséget. A foglalkoztatásban résztvevő nők saját otthonukban dolgozhatnak, olyan időbeosztással, mely mellett nevelhetik gyermekeiket, vagy gondozhatják idős szüleiket, beteg hozzátartozóikat.

A térségben tervezett és előállított textiltermékek hidat képeznek múltunk és jelenünk között hiszen elképzelésünk, hogy a hagyományainkból merített és a mai életünkben használható

piacképes kézműves termékekkel hosszútávon is fenntartható szervezetet hozunk létre. (viselet, lakástextil, textiljátékok, ajándékok)

Ezzel javítanánk a foglalkoztatási helyzetet, (hiszen sok nő szeret és tud kézimunkázni, varrni, hímezni), szélesítenénk a foglalkoztatási módokat és olyan esetekben is tudnánk családok számára kiegészítő jövedelmet biztosítani, akiknek a hálózat szolgáltatása nélkül erre nem lenne esélyük.

A textilműhely központja Dunaföldváron egy az Önkormányzat által rendelkezésre bocsátott ingatlan felújításával alakítható ki. Ebben az épületben kaphatna helyet a szabászat, a varroda, alapanyag raktár, vizes blokk, irodák, átadó-átvevő helyiség és a készárú raktár.

Ide futnának be a kész munkák és innen történne az alapanyagok kiszállítása. A központi textilműhely természetesen kapcsolatban lenne a térség településeinek kialakított átadó-átvevő helyekkel, ahova rendszeres túrajárat szállítaná az árut.

Ezeket a helyeket a már jól ismert és működő faluházak, vagy egyéb közösségi terek alkalmassá tételével lehet kialakítani.

Az ORPHEUS pályázat a dunaföldvári várban megteremtette a lehetőségét egy kézműves műhely működésének, ahol az idegenforgalmi szezonban élő bemutatóként felváltva dolgozhatnának a legszebben alkotó kézművesek.

Az hálózat dolgozóinak oktatására, képzésére ennek az épületnek szépen kialakított tetőtere biztosít helyet. A magas színvonalat a műhely irányítójának szakmai felkészültsége és az elkészült termékek zsűriztetése garantálja.

Értékesítésre és népszerűsítésre a társpályázóként bevonandó Kulturális Egyesület budapesti bemutató terme biztosít lehetőséget. Természetesen nagyobb áruházláncok kiszolgálását is lehetne vállalni nagyobb mennyiségű termék esetén.

A projekt átfogó és specifikus céljai:

A projekt célja a hátrányos helyzetben lévő nők foglalkoztatási helyzetének javítása, a tartósan munkanélküliek munkaerő-piaci re-integrálódásának segítése, mely az általunk választott formában a lehető legszélesebb kört érintheti és ezzel hozzájárul a jövedelemtermelő foglalkoztatás javításához amellyel a távmunka egy sajátos formája valósul meg.

A magas hozzáadott értéket hordozó kézműves termékek előállításának gazdagítja a kistérség turisztikai termékkínálatát, hozzájárul a turizmus fejlődéséhez.

Egyidejűleg azonban hozzájárul a kistérség kézműves szakmakultúrájának megmentéséhez és erősítéséhez.

A betanító képzés, mely a népi textiles szakma elméletének és gyakorlatának összhangjára épül, rugalmasan, akár a kistérség több településén is megvalósítható a jelentkezések függvényében.

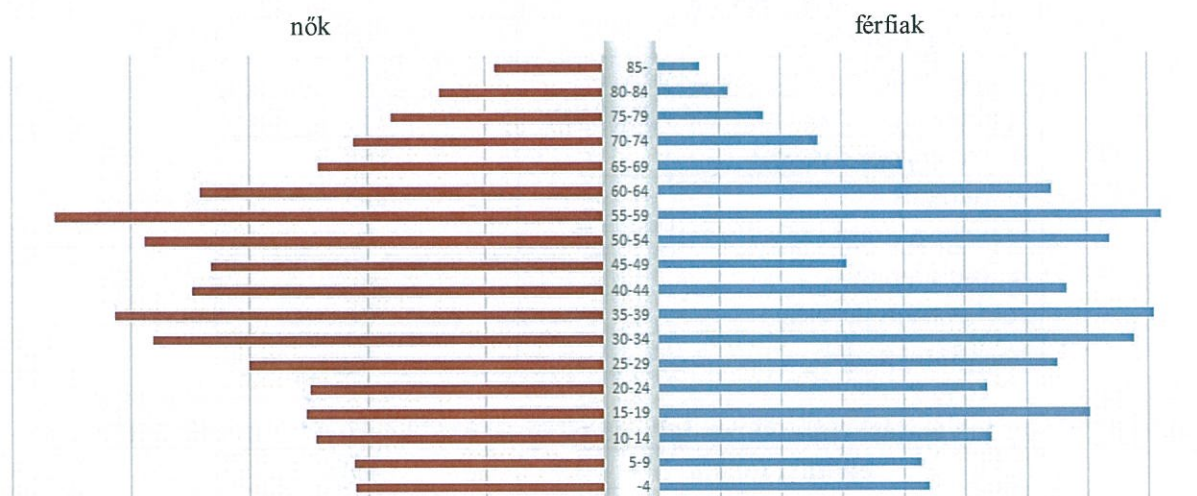
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szakképzéshez való hozzájutás hiányosságai (férfias – nőies szakmák) Felnőttképzési lehetőségek hiánya (nem megfelelő területi elosztása a képzéseknek)	Komplex képzéssel összekapcsolódó foglalkoztatási programok megvalósítása
Hátrány a munkaerő piacon GYES-GYED-ről való visszatérés problémái	Gyes-en/gyed-en lévő anyákkal folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést
Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása
Családok felbomlása esetén a lakhatás megoldása	Kistérségi Alapszolgáltatási Központ szolgáltatásainak fejlesztése
Nem megfelelő lakókörnyezet / lakások Egészségtelen lakókörnyezet (fertőzések, járványok)	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége**6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői**

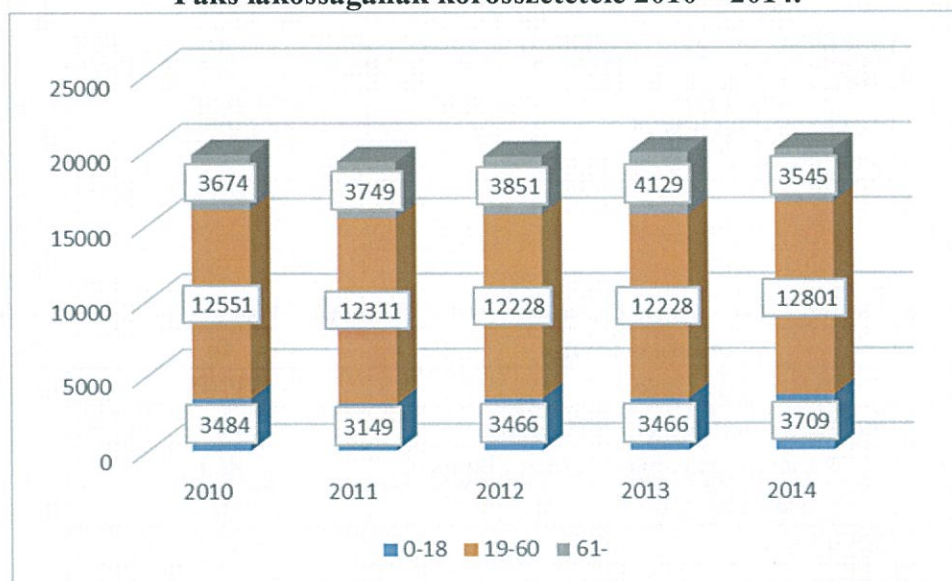
Paks demográfiai adataiból az derül ki, hogy az országos tendenciákhoz hasonlóan folyamatosan növekszik az idősek száma és aránya az összlakosságon belül. Ezt a demográfiai tendenciát szemlélteti a következő két ábra is.

Paks korfája a 2011-es népszámlálási adatok alapján



Forrás: KSH népszámlálás 2011

Paks lakosságának korösszetétele 2010 – 2014.



Forrás: KSH

Pakson a gyermekek száma stagnál, ugyanakkor növekedett a 60 éven felüliek száma.

Az **Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Közgazdasági és Nyugdíjelemzési Főosztály** által rendelkezésre bocsátott adatok szerint Pakson folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített statisztikai táblázatok a 2013 - 2015. év január hónapjára vonatkozóan a következők:

2013. évi Pakson folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített statisztikai táblázat

ellátási forma	fő
öregségi nyugdíjak	3917
korhatár alattiaknak járó ellátások	404
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	730
hozzátartozói nyugdíj	108
árvaellátás	119
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	0
baleseti járadék	18
rokkantsági járadék	45
házastársi pótlék	6

2014. évi Pakson folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített statisztikai táblázat

ellátási forma	fő
öregségi nyugdíjak	3881
korhatár alattiaknak járó ellátások	474
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	751
hozzátartozói nyugdíj	125
árvaellátás	135
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	0
baleseti járadék	20
rokkantsági járadék	44
házastársi pótlék	14

2015. évi Pakson folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített statisztikai táblázat

ellátási forma	fő
öregségi nyugdíjak	3705
korhatár alattiaknak járó ellátások	665
rokkantsági és rehabilitációs ellátások	801
hozzátartozói nyugdíj	126
árvaellátás	134
mezőgazdasági szövetkezeti járadék	0
baleseti járadék	21
rokkantsági járadék	43
házastársi pótlék	15

Forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Közgazdasági és Nyugdíjjelemzési Főosztály

Megjegyzés: Aki többféle ellátást kap, több számadatban is szerepel.

Az időskorú népesség általános jellemzéséhez szolgál adalékkul a nappali ellátásban, tartós elhelyezést nyújtó ellátásban valamint az időskorúak járadékában részesülők számának vizsgálata is.

Idősek nappali ellátásában részesülők száma

Év	ellátottak száma			előzőből 65 év feletti ellátottak száma		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2012.	16	8	24	11	5	16
2013.	14	7	21	9	5	14
2014.	16	8	24	11	5	16

Forrás: Paks Kistérségi Szociális Központ statisztikai adatszolgáltatása

Idősek otthoni ellátásában részesülők száma

Év	ellátottak száma			előzőből 65 év feletti ellátottak száma		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2012.	68	20	88	66	17	83
2013.	66	20	86	66	17	86
2014.	62	24	86	62	22	84

Forrás: Paks Város Szociális Intézmények Igazgatósága és Paks Kistérségi Szociális Központ statisztikai adatszolgáltatása

Időskorúak járadékában részesítettek évi átlagos száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2012.	2,17
2013.	2
2014.	1,42

Forrás: TeIR

Kijelenthető, hogy Pakson az idősek ellátása megoldott, mivel még olyan ellátás is biztosított a városban, ami nem kötelező feladat. A városban élő idős emberekre az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít, hiszen az idősebb nemzedék élettapasztalatát és felhalmozott tudását olyan értéknek és erőforrásként értelmezi, amely meghatározó tényezője lehet a város gazdasági növekedésének és versenyképességének is.

6.2. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés
--

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet jelent. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a mozgásukban nehézségekkel küzdőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

A helyi közszolgáltatások terén Pakson az idősek ellátása magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a város minden polgára részére biztosítottak. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

Az időskorúak szociális ellátására vonatkozóan több ellátási formát is megkülönböztethetünk. Pakson található tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, melyek kapacitás kihasználtsága a megyei értékek körül vannak és jónak mondhatók.

A város a jogszabályokban meghatározott feladatait biztosítja, ezen kívül biztosít olyan ellátásokat is, melyek nem kötelező jelleggel bírnak. Az időskorúak otthonában a kapacitás kihasználtság jellemzően 100 % felett van Pakson, csak úgy, mint Tolna megyében.

Az idősek otthona több mint 30 éve biztosítja a rászoruló idős emberek tartós bentlakását. A magas, így a férőhelybővítés indokolt lenne. Az épület folyamatos korszerűsítése, eszközbeszerzése, illetve akadálymentesítése indokolt.

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Az alábbi táblázat a 2014. december 31-ei adatokat tartalmazza:

Feladat megnevezése	Feladat-ellátási forma megnevezése	Ellátást nyújtó megnevezése	Igénybevevők száma	65 év feletti igénybevevők száma
Házi segítségnyújtás	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	Paks Kistérségi Szociális Központ (PKSZK)	37	35
Étkeztetés	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	(PKSZK)	229	53
Idősek nappali ellátása	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	(PKSZK)	24	19
Támogató szolgálat	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	(PKSZK)	175	60
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	(PKSZK)	54	53
Idősek átmeneti ellátása	nonprofit szervezet által fenntartott intézmény	Akác kert Gondozóház	13	13
Idősek ápoló-gondozó otthona	kistérségi társulás által fenntartott intézmény	(PKSZK)	86	84

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

Az idősgggyel kapcsolatos, az önkormányzat által vállalt többletfeladatokat, és az azokat igénybe vevők számát a következő, 2014. december 31-i adatokat bemutató táblázat tartalmazza.

A kötelező feladatokon kívül ellátott többletfeladat, program megnevezése	Feladat-ellátási forma és az ellátást nyújtó megnevezése	Az önkormányzat szerepe a megvalósításban	Igénybe vevők száma	
			Összesen	70-
Szemétszállítási díjmentesség	Díjmentesség idősek részére rászorultsági alapon Ellátást nyújtja: Önkormányzat	Díjmentesség megállapítása	1338	1043
Közvetetten támogatott nyugdíjasklubok segítése	helyiség biztosítása, rezsiköltség támogatása a klubok részére	Támogatás biztosítása a helyi nyugdíjas szövetség részére	2500	2500

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Közművelődéshez való hozzáférés: A közművelődéshez való hozzáférés biztosítása az idősebb korosztály számára nemcsak a kulturális értékek közvetítése szempontjából kiemelkedően fontos, de jelentős szerepet játszik a kulturális esélyegyenlőtlenség és a potenciális marginalizálódás veszélyének csökkentésében is. A közművelődési szolgáltatások a kultúrákövetítés elsődleges funkciója mellett hozzájárulnak a különböző készségek és kompetenciák fejlesztéséhez, a változó környezethez történő alkalmazkodás megkönnyítéséhez és az életminőség javításához is. Ugyanakkor a kulturális és alkotóközösségek az idős nemzedék szocializációjának, közösségi életének is fontos színterei, komoly segítséget nyújtanak az időskorúak társadalmi integrációjában és a nemzedékek közötti kapcsolat megteremtésében is.

Mindezeket figyelembe véve Paks Város Önkormányzata kiemelt fontosságúnak tartja, hogy az általa fenntartott közművelődési és kulturális intézmények által az idős generáció közművelődési esélyegyenlőségének biztosítása garantált legyen. Emellett az önkormányzat azt is fontosnak és kívánatosnak tartja, hogy lehetőségeihez mérten támogassa az idősök öntevékeny kultúramegőrző- és teremtő tevékenységét is, hiszen ezek a közösségek hozzájárulnak a város kulturális sokszínűségéhez, valamint a helyi és egyetemes kulturális értékek fennmaradásához és népszerűsítéséhez.

Az idősök által az egyik legszívesebben látogatott kulturális intézmény a *Csengey Dénes Kulturális Központ*. Az intézmény bérleteladás során vezetett statisztikai adatai szerint a nyugdíjas bérletesek aránya magas. Az idősökkel kapcsolatos tevékenység nem merül ki csupán a nyugdíjasok számára biztosított kedvezményes bérletek árusításában.

A városban évente megrendezésre kerül az Idősök Világnapján egy színvonalas gálaműsor, amely általában egy egész hét zárását jelenti. Ezen a héten különböző egészségmegőrző és kulturális programok zajlanak.

A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár ugyancsak számos szolgáltatással járul hozzá az idősök közművelődéséhez, közösségi tevékenységeihez. Ilyen, az esélyegyenlőséget is érintő szolgáltatás az Otthon Könyvtár Szolgáltatás, amelynek keretében olyan idős emberek lakására juttatnak el a könyvtár munkatársai könyveket, akik nem tudnak eljutni a könyvtárba.

Gyakran indul az idősök számára az Internet használatát segítő program is. A városi könyvtár 2010 óta töretlenül segíti az idősöket lehetőséget biztosítva nekik a számítástechnika és az internet elsajátítására. Ezeken az 5 hetes tanfolyamokon, összesen 25 órában a három év alatt 121 ember tanulta meg alapfokon használni a számítógépet és az internetet. Ezek a tanfolyamok a TIOP 1.2.3. program keretében

kerültek lebonyolításra. A résztvevők a tanfolyam elvégzéséről elismervényt igen, szakmai végzettséget nem kaptak. A résztvevő korosztályok pontos megoszlásáról a könyvtárnak nincs adatbázisa, mivel az idősök mellett munkanélküliek, anyukák is részt vehettek, akik az új ismeretek által reméltek munkahelyet találni.

A közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A paksi idősök jelentős része szerencsére rendkívül aktívan, tevékenyen éli meg időskorát. A város egyébként is pezsgő, sokszínű civil életének egyik legnagyobb létszámú és legváltozatosabb tevékenységi kört lefedő részét jelentik az idősök által létrehozott és működtetett nyugdíjas klubok.

Az információhoz való hozzáférés

Mind a helyi nyomtatott, mind pedig a helyi elektronikus média tájékoztatást nyújt a paksi idősök életét befolyásoló fontosabb fejleményekről, eseményekről, döntésekről. Ugyancsak számos időseket érintő, idősökkel kapcsolatos információ hozzáférhető a város honlapján is.

6.3. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Elmondhatjuk, hogy a városban szinte nincs olyan rendezvény, ahol az idősebb korosztály ne jelenne meg. Fő rendezvény természetesen az Idősök Világnapjához kötődő szépkorúak hete. A programokat ekkor a Csengey Dénes Kulturális Központ szervezi, de az év minden hónapjára jut valamilyen program, amiben aktív szerepet vállalnak a városi nyugdíjasklubok.

Paks városában 5 aktív nyugdíjas klub működik, melyek többsége területi alapon szerveződött és az adott városrész nyugdíjasait tömöríti magába. Ezek mellett működik az atomerőműnek illetve a volt konzervgyár nyugdíjas dolgozóinak is egyesülete.

1. Delelő Nyugdíjas Egyesület
2. Városi Nyugdíjasklub Közhasznú Egyesület
3. Atomerőmű Nyugdíjasklub Egyesület
4. Dunakömlődi Nyugdíjasok Érdekszövetsége
5. Konzervgyári Nyugdíjasok

A helyi nyugdíjas klubokkal közös szervezésben minden évben megrendezett idősökkel, nyugdíjasokkal kapcsolatos szabadidős tevékenységek programok a városban:

Minden évben az Idősök Világnapjához kapcsolódóan szeptember végén, október elején. kerül megrendezésre a Szépkorúak Hete, ahol reggeltől kora délutánig egészségügyi szűrések (vércukor, koleszterin, vérnyomás, látás, csontsűrűség, prosztata, bőr, stb.), délután és este: aktivizáló, interaktív bemutatók, műsorok vannak a szépkorúak, nyugdíjasok közreműködésével a Csengey Dénes Kulturális Központ, Rendelőintézet szervezésében.

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Idősek Világnapján, október 1-jén minden évben színvonalas műsorral, majd vendéglátással köszönti a város a nyugdíjasokat.

A városban számos olyan egyesület működik, amely jellegét tekintve nem csak nyugdíjas embereket érint, mégis számos szépkorú taggal rendelkezik.

együttműködő partner	szereplők	terület	cél	forma
Kertbarát Egyesület (aktív tagokkal és nyugdíjas korúakkal)	természetkedvelő paksiak	környezetvédelmi előadások, programok	szabadidő hasznos, közösségben történő eltöltése	szakmai előadások, együttműködés a városi rendezvények lebonyolításában
Reform Főzőklub (aktív tagokkal és nyugdíjas korúakkal)	a gasztronómia kedvelői	városi rendezvények	szabadidő hasznos, közösségben történő eltöltése	együttműködés a városi rendezvények lebonyolításában
Sárgödör téri Présháztulajdonosok Egyesülete (aktív tagokkal és nyugdíjasokkal)	a borkultúra kedvelői, művelői	városi rendezvények	szabadidő hasznos, közösségben történő eltöltése	együttműködés a városi rendezvények lebonyolításában
Paksi Közművelődési Nonprofit Kft	kultúra és művészetkedvelő paksiak	kulturális, közéleti	civil szervezetek támogatása	közművelődési tér kialakítása

Forrás: helyi önkormányzati

A Csengey Dénes Kulturális Központ évközben folyamatos segítőtévékenységet folytat, így biztosítva az idősek közösségei közötti kapcsolat erősítését (paksi-paksi és paksi-kistérségi kapcsolatok), továbbá segít a kistérségi nyugdíjas találkozó szervezésének lebonyolításában és aktívan támogatja a Városi Nyugdíjasklub Egyesület Népőiskolája munkáját (előadások tartása, szakmai segítség).

A nyugdíjas klubok helyszíneit a Csengey Dénes Kulturális Központ, a Dunakömlődi faluház biztosítja. A városi kulturális és egyéb programok összeállításánál a szépkorúak igényeit folyamatosan figyelembe veszik.

Pakson számos fórumon kifejezhetik véleményüket az idős emberek. Ők a közmeghallgatások, a közéleti események legaktívabb résztvevői, közreműködői: főzőversenyeken, bálokon, kulturális műsorokon. Klubjaik, szervezeteik rendszeresen tartanak összejöveteleket. Az önkormányzatra, a polgármesteri hivatalra, a szociális intézményekre és az egészségügyi

ellátó rendszerre mindig számíthatnak. A legnagyobb helyi cég, az atomerőmű is figyelmet szentel a nyugdíjasaira, támogatva közösségi programjaikat. Az önkormányzat minden értelmes (nem egyéni érdekeket szolgáló) kezdeményezés mellé áll, ami az időskorúak érdekeit szolgálja: nyugdíjas-klub átalakítás, projektor vásárlás előadásokhoz, helytörténeti kiadvány (időskorú visszaemlékezései, kutatásai) kiadása.

6.4. Következtetések: a problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fejezetben tárgyalt célcsoportot érintő legfontosabb feltárt problémák, és a megoldásukra javasolt fejlesztési lehetőségek a következők:

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Felnőttképzési lehetőségek hiánya (pl. számítógép használat elektronikus ügyintézés) Kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, vagy nehézsége	tanfolyamok, kurzusok szervezése
Önállóság elvesztése, kiszolgáltatottság	szociális intézmények, egészségügyi intézmények akadálymentesítések, új szolgáltatások bevezetése
Bentlakásos otthonok, illetve nappali ellátó intézmények fejlesztése	akadálymentesítések, tárgyi fejlesztések

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkről legkisebb egységként megyei szintű adatok lelhetők fel mind a KSH adatbázisában, mind a fogyatékkal élő támogatásokat folyósító Tolna Megyei Kormányhivatalnál is. Ez nagyban megnehezíti az érintettek mind teljesebb köréhez való eljutást.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Két nagy, országosan akkreditált (védett) foglalkoztató rendelkezik Paks városában is telephellyel:

- Emberekért Rehabilitációs Foglalkoztató Közhasznú Nonprofit Kft
- V-King Textil, Ruhaipari és Szolgáltató Kft.

Pakson 2009 és 2014 között e két cégnél a foglalkoztatottak 80%- a paksi, a fennmaradó 20% bejáró alkalmazott.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 1.1.1 a „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése” című program 2009-től új szolgáltatásokkal, támogatási formákkal segítette a munkaerő piacra való be- illetve visszajutást. A program lebonyolítói 2013-ig a Regionális Munkaügyi Központok illetékes kirendeltségei, melyeknek feladatai a rehabilitációs járadékban részesülő személyek rehabilitációjának elő segítése, foglalkoztatási esélyeik javítása, a munkaerő piacra történő visszatérés segítése, illetve a tartós, fenntartható foglalkoztatásához szükséges feltételek megteremtésében való közreműködés volt.

2009-ben Tolna megyei szinten 164 rehabilitációs járadékban részesülő személy volt, ebből 24 paksi. Ebből megyei szinten 102, Pakson 15 fő rendelkezett komplex rehabilitációs megállapodással, 14 Paksi lakost pedig a TÁMOP 1.1.1. programba is bevontak. A munkaügyi központ adataiból látható, hogy 2009-ben Pakson a rehabilitációs járadékban részesül ügyfelek 58,3 %-át sikerült bevonni a programba; a kirendeltségi visszajelzések alapján általános tapasztalat volt, hogy olyan személyek esetében állapítottak meg rehabilitációs járadékra való jogosultságot, akik egészségi állapotuk miatt nem alkalmasak munkavégzésre. Szintén csökkenti a bevont létszám arányát, hogy a kirendeltségen első ízben megjelenő rehabilitációs járadékos ügyfelek még nem rendelkeztek jogerős határozattal. A bevonás szempontjából további akadályozó tényező volt különösen az elmaradott térségekben – hogy nincsenek képzési lehetőségek és potenciális foglalkoztatók.

2013. februárjától a TÁMOP 1.1.1. program keretében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal rehabilitációs mentorai végzik a megváltozott munkaképességű emberek munkaerőpiacra való visszatértésének elősegítését.

2013-ban Pakson 16 főt foglalkoztattak a program keretében, ezek közül 12 nonprofit és 4 gazdasági vállalat alkalmazásában áll.

2015-ben 75 fő paksi lakos részesül rehabilitációs ellátásban, (25 fő a TÁMOP 1.1.1 résztvevő) közülük 54 fő dolgozik, elsősorban védett foglalkoztatónál, de a támogatásoknak (16fő) köszönhetően megindult egy folyamat, a közintézmények és a kisvállalkozók is beléptek a foglalkoztatói körbe.

9 fő vett részt támogatott képzésen, melyek elsősorban a munkaerő-piacra visszajutást segítő készségfejlesztő, képességfejlesztő képzések (7fő) voltak. Ketten pedig informatikai ismereteket adó ECDL Select Start képzésen vettek részt.

Az alkalmazott, megváltozott munkaképességűek bérezéséről, illetve járadékaiknak mértékéről az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyeknek az elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A megváltozott munkaképességűek esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen, azaz a fogyatékos munkavállalók foglalkoztatását a piaci szféra nagyon nehezen vállalja fel.

A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok nappali ellátása.

Új szolgáltatási elem 2014. szeptember 1. napjától.

A harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

Az ellátás szervezése hat-nyolc fős gondozási csoportokban történik. A gondozási csoportok kialakítása során figyelemmel vannak az ellátást igénybe vevők életkorára és fejlettségi szintjére, a képességek fejlesztési és megtartási szükségességére. A nappali ellátást nyújtó intézmény szolgáltatásai:

- étkeztetés biztosítása,
- szabadidős programok szervezése, heti, havi, valamint éves foglalkoztatási terv alapján,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése,

- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- -speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése, rehabilitációt célzó egészségügyi szolgáltatások biztosítása, rendszeres vérnyomás és testsúly ellenőrzés,
- tankötelezettek részére fejlesztő felkészítés,
- életvezetés segítése.

Az intézmény mindent megtesz az ellátást igénybe vevők testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében, és az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek, egyéni adottságainak figyelembe vételével az alábbi programokat szervezi meg:

- aktivitást segítő fizikai tevékenység
- szellemi és szórakoztató tevékenység
- kulturális tevékenység

Az igénylők szükségleteihez igazodva az intézmény célcsoportja az állandó paksi lakcímmel rendelkező fogyatékkal élők. A szolgáltatás maximális létszáma 24 fő, gondozási csoportonként – figyelembe véve az ellátást igénylők életkorát és fejlettségi szintjét. A nemek összetétele heterogén, klienseinket különböző fogyatékosági csoportokból fogadnak: siketek és nagyothallók (hallási fogyatékos), vakok és gyengén látók (látási fogyatékos), értelmi fogyatékosok, mozgásszervi fogyatékosok, autisták, halmozottan fogyatékosok igénylését várják. Jelenleg az intézményben 12 gondozottat látunk el. Ebből 2 Down szindrómás, 1 Williams szindrómás, 5 Autista, 1 Látássérült, 1 Értelmi fogyatékos, 2 Halmozottan sérült.

3 fő gyógypedagógiai asszisztens munkatárs feladatellátásával minden gondozási csoportban kiemelt célként tudják biztosítani az egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozások szervezését.

Az ellátottjaik számára próbaidőt jelölnek ki. A próbaidő tartama 3 hónapnál hosszabb nem lehet. Az intézmény hétfőtől, péntekig, munkanapokon (napi 8 órában) 7.30-15.30. óra között fogadja az ellátottakat. A szolgáltatásban a napi egyszeri meleg étkeztetés biztosított.

Az intézmény telephelye 2014-ben teljesen megújult, akadálymentessé, korszerűvé vált, tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető, parkolás megoldott. A szolgáltatási

egységben kialakítottak 2 nagy alapterületű közösségi helyiséget; pihenő szobát; akadálymentes közlekedési lehetőséget; nemenkénti akadálymentes WC/mosdót/tusolót; mosószobát; melegítő konyhát, étkezőt, nagy alapterületű udvart. A szocioterápiás foglalkoztatás keretében terápiás és készségfejlesztő foglalkozásokat terveznek szervezni az ellátotti kör szükségletei szerint. A foglalkozások típusai az ellátotti kör ismeretében a későbbiekben kerül kialakításra.

A paksi Támogató Szolgálat a Paks közigazgatási területén élő fogyatékos személyek gondozását látja el személyi szállítás és személyi segítség szolgáltatások biztosításával. Ezen alapszolgáltatások nyújtásával segíti a gondozottakat önálló életvitelük fenntartásában saját lakókörnyezetükben, illetve mobilizációjukat is megkönnyíti. Elsődleges célja a fogyatékos személyek izolációjának csökkentése, társadalmi integrációjuk elősegítése. A támogató szolgáltatás igénybevétele során szociálisan rászorultnak minősülnek a súlyosan fogyatékos személyek. A támogató szolgálat két fő személyi segítővel és egy fő gépkocsivezetővel működik a szakmai vezető közvetlen irányítása alatt. Nyilvántartásában jelenleg ötvenhét megállapodás szerepel; az igénybe vevők látás,-hallás,-mozgássérült, értelmi sérült, autista, illetve halmozottan fogyatékos személyek. A szolgáltatás munkanapokon reggel hét órától délután három óráig biztosítja az ellátást kliensei számára. Igény szerint lehetőség van gyógyászati segédeszközök (kerekeszék, biopton lámpa stb.) kölcsönzésére is. Az Idősek Otthonában található központi iroda nyitvatartási idejében tanácsadással, információ szolgáltatással várja ügyfeleit. A személyi szállítást speciálisan átalakított mikrobusszal végzik, melynek felszereltsége megfelel a jogszabályi előírásoknak (rámával és kerekesszék rögzítővel felszerelt).

Az Idősek Klubja nyugdíjas paksi lakosoknak biztosít ellátást (a gondozottak között van 1 halmozottan sérült (látássérült, mozgássérült, nyelési problémák), 3 agyvérzés következtében mozgásszervi károsult és 1 vak). Jelenleg 19 gondozottat látnak el.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Emelt összegű családi pótlék: A 18 évnél fiatalabb gyermek után, aki a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul, emelt összegű családi pótlék jár.

Közgyógyellátás: Közgyógyellátásra jogosult alanyi jogon az, aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül. Közgyógyellátási igazolvány kiállítható a szociálisan rászorult személy részére is az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére. A közgyógyellátás igénylésére 2013. január 1. napjától a járási hivatalnál van lehetőség.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolvány kiváltására jogosult a súlyos mozgáskorlátozott, a látási fogyatékos, az értelmi fogyatékos, a mozgásszervi fogyatékos, az autista és a vak vagy gyengénlátó. Az igényléshez szükséges kérelem nyomtatványt az okmányirodákban lehet kérni.

Utazási kedvezmények: Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján, továbbá korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személlyel (vak, hallássérült, súlyosan fogyatékos) együtt utazó személy (kísérő). A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb összegű családi pótlék, megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

Utazási költségtérítés: Ha a gyermek beteg, a járóbeteg-szakellátások igénybevételéhez, illetve fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutazáshoz, kísérőjével együtt utazási költségeihez támogatás jár. Az utazási utalvány kiállítására és a szolgáltatás igénybevételének igazolására jogosult a beutaló orvos a szakellátásra, illetve az orvosszakértői vizsgálatra történő beutaláskor, illetve az egészségügyi szakellátás orvosa a vizsgálat, a kezelés, a fekvőbeteg intézményből való elbocsátás és az ismételt kezelés elrendelésekor. A fogyatékos gyermek ellátását biztosító gyógypedagógiai intézmény, korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény és a fogyatékos gyermek rehabilitációs célú szolgáltatását biztosító intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

A felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. A szolgáltatások igénybevételét az intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített utazási utalványon havonta igazolja. Az utazási költség megtérítését a lepecsételt, felhasznált utazási utalványok alapján az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, illetve a megyei egészségbiztosítási pénztárak végzik.

Gépjármű adó kedvezmény: a gépjármű adóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján a súlyos mozgáskorlátozott személy, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú, a cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő –ideértve a nevelő-, mostoha-, vagy örökbefogadó szülőt is- egy

darab 100 KW teljesítményt el nem érő, nem személytaxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000 Ft-ig illeti meg a mentesség. A kérelmet a helyi adóhatóság felé lehet előterjeszteni, és mellékelni kell a mozgássérültség fokát igazoló szakorvosi igazolást.

Akadálymentesítési támogatás: A súlyosan mozgássérült személy a műszakilag akadálymentes lakás kialakításához állami támogatást vehet igénybe. A támogatás összege az akadálymentes új lakás építéséhez, vásárlásához legfeljebb 250 000 Ft (ha a vásárló mozgássérült), meglévő lakáson végzett akadálymentesítéshez legfeljebb 150 000 Ft (ha az igénylő mozgássérült) és legfeljebb 100 000 Ft (ha a vásárló a mozgássérült közeli hozzátartozója). A támogatást igényelheti a mozgássérült vagy az elhelyezéséről gondoskodó közeli hozzátartozó. Az akadálymentesítési támogatást az állam nevében a kincstár nyújtja a folyósító hitelintézet havi elszámolása alapján.

Gyermekgondozási segély (GYES): Gyermekgondozási segélyre jogosult a szülő, a nevelőszülő, a gyám a saját háztartásában nevelt gyermek harmadik életévének a betöltéséig ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig. A fent említetteken kívül jogosult még a gyermekgondozási segélyre a nagyszülő, ha a gyermek az első életévét betöltötte, és gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint szülei írásban nyilatkoznak arról, hogy a gyermekgondozási segélyről lemondanak, és egyetértenek a gyermekgondozási segélynek a nagyszülő részéről történő igénylésével.

Étkezési térítési díjkedvezmény: 50 %-os normatív kedvezményre jogosult gyermekétkeztetés esetén a szülő a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után. A tanuló után a kedvezményt a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Ingyenes tankönyvellátás: Normatív alapon jogosult a kedvezményre a nappali rendszerű oktatásban résztvevő egyedülálló szülő által nevelt vagy tartósan beteg vagy rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő vagy három, vagy többgyermekes családban élő tanuló.

A jogosultságot igazolni a családi pótlékról kiállított igazolással, fogyatékosság esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével, rendszeres gyermekvédelmi támogatás esetén az erről szóló határozattal kell. Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni.

A fent felsorolt támogatások nem az önkormányzat hatáskörébe tartoznak, ezért település szintű adattal nem rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés
--

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékkal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült emberek túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése nem 100%-os. Az épületek jelentős része régi, így azok akadálymentesítéssel részben vagy egyáltalán nem rendelkezik.

Összességében elmondható, hogy az akadálymentesítés mértéke egyenes arányban van az épületek korával. Jellemzőek tekintve az oktatási intézmények közül, az alapfokú intézmények akadálymentesítése a legelmaradottabb, hiszen az óvodákban az akadálymentesítés témaköre kimerült rámpák építésében. Lift mindössze 4, mosdó 10 intézményben található. A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése nem megoldott, jelnyelvi segítség kettő, hangos tájékoztatás 4, indukciós hurok, tapintható információ pedig egyetlen egy intézményben sincs.

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézmény jellege	Lift	Vakvezető sáv	Mozg. korl. mosdó	Rámpa	Hangos táj.	Indukciós hurok	Tapint. inf	Jelnyelv	Egyéb/lépcső-járó
Bölcsőde	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Óvodák	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Iskolák	1	1	4	5	2	1	1	0	0
Szociális Intézmények Igazgatósága	0	0	2	2	0	0	0	1	0
Rendelők	3	0	3	2	1	1	1	0	2
Síófok SÓSTÓ	0	0	0	1	0	0	0	0	0
PSE		0	0	0	0	0	0	0	0
Csengey D. Mk	0	0	1	2	1	0	0	0	0
Deák ház	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Közig.:	0	0	2	3	0	0	0	1	0
összesen	5	2	13	19	5	2	2	2	2

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az eltelt két év során az önkormányzati középületek akadálymentesítése terén szerény változás következett be. Az Erdei Iskola esetében elkészült az akadálymentesítés, itt indukciós hurok is rendelkezésre áll. Egy háziorvosi rendelő akadálymentesítése jelenleg folyamatban van, itt lift és tapintható információ biztosítás, és indukciós hurok is megvalósul.

A közszolgáltatások területén, a Paks és Környéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás - melynek tagja Paks Város Önkormányzata és, amely átruházott hatáskörben ellátja Paks területén a hulladékgazdálkodási kötelező közszolgáltatást - által KEOP pályázati támogatással megvalósított Hulladékkezelő Központ nyilvánosság számára nyitva álló területei fizikai, és részben infokommunikációs akadálymentesítésére került sor (taktilis elemekkel kialakított vezetősávok, akadálymentes parkoló, rámpa, megfelelő kialakítású közlekedési útvonalak, helyiségek, tapintható információbiztosítás), a központ – a speciális tevékenység végzéséhez korlátozott körben alkalmazható fogyatékkal élők számára /például: mérlegházi adminisztráció) – az akadálymentes munkahely kritériumot is kielégíti.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők.

A munkahelyek akadálymentesítéséről az önkormányzatnak nincsen kimutatása.

A közterületek, buszpályaudvarok, helyi és távolsági közlekedés akadálymentesítése a városban hiányos, pontos adatokkal az önkormányzat nem tud szolgálni.

A közterületek felújítása, átépítése során az önkormányzat gondoskodik az akadálymentes közlekedés biztosításáról, például a lakóutcák átépítése során, mint a Duna utcában, a Hattyú utcában, az Eötvös utcában az útkereszteződésekben, vagy a Kishegyi és Ifjúság utcában a gyalogátkelőhely környezetében az akadálymentesítési előírások szerint kerül kialakításra útszegély. Ezen felújításokat, átépítéseket az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében jóváhagyott területek vonatkozásában ütemezetten hajtja végre.

Az akadálymentes környezet- és épülethasználat, a komplex akadálymentesítés megvalósítása, a nagyszámú önkormányzati ingatlanra tekintettel hosszabb időszakot vesz igénybe, az egyes ingatlanok esetében az érintett csoportok bevonásával célszerű meghatározni az akadálymentesítés szintjét, velük közösen kell kialakítani hol szükséges a komplex, és hol elégséges a például csak a fizikai akadálymentesítés.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya, vagy részlegessége Kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, vagy nehézsége	nappali ellátó intézmény kialakítása
Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkről	teljeskörű adatbázis létrehozása
Hátrány a munkaerő piacon Kevés a védett munkahely Távmunka lehetőség kevés	akadálymentesítés
Utazási, bejárási nehézségek (mobilitási problémák)	akadálymentesítés a közösségi közlekedésben
Fogyatékos emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása	Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Pakson számos civil szervezet működik, erős az összefogás, példaértékű a civilek jelenléte a település kulturális, művelődési életében. Számos városi rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek.

- ✧ Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda / Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
- ✧ Könyvtár (lakótelepi) - Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
- ✧ Csengey Dénes Kulturális Központ / Paksi Közművelődési Nonprofit Kft.
- ✧ Pákolitz István Városi Könyvtár
- ✧ Városi Mozi / Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
- ✧ Dunakömlődi Faluház - Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
- ✧ Német Nemzetiségi Önkormányzat
- ✧ Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- ✧ Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Lakosság, érintett célcsoportok tájékoztatása az eredményekről a helyi médián és az internetes honlapon keresztül:

- Fortuna Rádió,
- Városi honlap: paks.hu mely elérhetőségét segíti a város 10 pontján működő Free Wifi,
- Paksi Hírnök,
- TelePaks Kistérségi Televízió.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni:

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, amely alapján tervezhetők az intézkedésnek/fejlesztési projektnek a három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság a romák és a mélyszegénységben élők között	Tovább és átképzési lehetősége biztosítása, piacképes végzettség megszerzésének érdekében.
	Nagyarányú a munkanélküliség	Munkahelyteremtés ösztönzése, közmunka foglalkoztatás maximalizálása.
	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli öröklődése, többgenerációs munkanélküliség	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása, bővítése, szükséglet alapú felzárkóztatási programok szervezése
Gyermekek	Az önkormányzat működtetőként szerepel a köznevelés rendszerében	Oktatási programok kialakítása 3H gyermekek részére.
		Szociális juttatások maximalizálása rászoruló körében.
Idősek	Informatikai jártasság hiánya, népfőiskolai előadások igénye.	Képzések szervezése, hiányosságok pótlásának érdekében.
Nők	Nők körében magasabb a munkanélküliség	Piacképes végzettség megszerzése, munkahelyteremtő beruházások ösztönzése.
	Alacsony végzettség jellemző.	Speciális foglalkoztatási program előkészítése.
Fogyatékkal élők	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkről	Adatbázis kialakítása
	Támogatott foglalkoztatás / védett munkahelyek alacsony száma	Akadálymentesítés.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek — kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Tartós munkanélküliek számára foglalkoztatással egybekötött képzési programok felkutatása	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály , Paks Város Önkormányzata

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Gyermekek	Tanoda típusú felzárkóztató, illetve prevenciós programok biztosítása a hátrányos helyzetű, roma ill. mély-szegénységben élő gyermekek számára	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Paks Város Önkormányzata Oktatási intézmények Paks Közművelődési KHT
Idősek	Az időseket ellátó intézmények infrastrukturális, ill. tárgyi feltételeinek fejlesztés	Paks Város Önkormányzata Érintett szociális Intézmények
	Időskorúak számítógépes ismereteinek kialakítása, fejlesztése	Paks Város Önkormányzata Pákolitz István Könyvtár Csengey Dénes Kulturális Központ
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről	Paks Város Önkormányzata
	Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása	Paks Város Önkormányzata
	Akadálymentesítés a városban	
Nők	Továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása nők számára	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Paks Város Önkormányzata
	Információ-átadás a nők részére a foglalkoztatást segítő programokban való részvételre	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Paks Város Önkormányzata
	Foglalkoztatási program kidolgozása – előkészítési fázis	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Paks Város Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkához jutása könnyebb, mint jelenleg.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők az eddiginél több esélyhez jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek bölcsődei, óvodai elhelyezésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára és közösségi programjaira.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatottság javítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségépítési lehetőségeinek bővítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	munkahelyteremtést ösztönző intézkedések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	tartós munkanélküliség megszüntetésére irányuló kezdeményezések
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatásban részt-vevők számának növelése Foglalkoztatási program kidolgozása nőknek – előkészítési fázis Tartós munkanélküliek számára foglalkoztatással egybekötött képzési programok felkutatása

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézkedés címe:	munkahelyteremtést ösztönző intézkedések
Résztvevők és felelős	PPH Társulási és Pályázati Osztály / Szociális Osztály
Partnerek	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Kistérségi Alapszolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	létrejött munkahelyek száma, megszerzett szakképesítések száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz ilyen célú pályázati kiírás, nem lesz saját forrás a pályázaton kívüli megvalósításhoz
Szükséges erőforrások	Humán /rehab. műszaki, pénzügyi

Intézkedés címe:	oktatást fejlesztő intézkedések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mind a hátrányos helyzetű gyermekek, mind a munkanélküliek körében problémát jelent a képzetlenség.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hasznos tudás megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felnőttek/ fogyatékkal élők munkaerő piaci integrációjának elősegítése képzésekkel. Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása. Tartós munkanélküliek számára foglalkoztatással egybekötött képzési programok felkutatása
Résztvevők és felelős	PPH Társulási és Pályázati Osztály / Szociális Osztály

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Partnerek	Pákolitz István könyvtár, Csengey Dénes Kulturális Központ, oktatási intézmények, Erdei Iskola Cseresznyés, Paksi Közművelődési Kht, Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Kistérségi Alapszolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	tanócai, prevenció programok száma, számítógépes tanfolyamok száma, Szakmatúra program résztvevőinek száma pályaválasztási programok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz ilyen célú pályázati kiírás, nem lesz saját forrás a pályázaton kívüli megvalósításhoz
Szükséges erőforrások	Humán /rehab. szociális, pénzügyi

Intézkedés címe:	Közüntézmények akadálymentesítésének folytatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közüntézmények akadálymentesítése nem biztosított még teljeskörűen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minél több szolgáltatás és intézmény elérése akadálymentesen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Intézmények, közterületek, elektronikus felületek akadálymentesítése
Résztvevők és felelős	PPH Társulási és Pályázati Osztály / Műszaki Osztály
Partnerek	Civil szervezetek, intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	akadálymentesített épületek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz ilyen célú pályázati kiírás, nem lesz saját forrás a pályázaton kívüli megvalósításhoz
Szükséges erőforrások	Humán /rehab. műszaki, pénzügyi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliek számára foglalkoztatással egybekötött képzési programok felkutatása	Alacsony iskolai végzettségű munkanélküli lakosság jelentős aránya	Általános cél a mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek elsődleges és másodlagos munkaerőpiacra való belépésének elősegítése, a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliség csökkentése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	Aluliskolázott, alacsony munkavállalási motivációkkal rendelkező csoportok segítése az elhelyezkedésükben, a képességek, készségek, ismeretek megszerzésében, motivációjuk erősítése Munkalehetőségek felkutatása	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Kistérségi Alapszolgálati Központ	2014-től folyamatos	képzések száma, képzést sikeresen elvégzők száma, foglalkoztatottak száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	
2	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma, akik számára a közfoglalkoztatásban való részvétel némi előrelépést jelenthet, azonban nem jelent igazi munkahelyet.	Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli lakosság munkaerő piaci integrációja	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	A másodlagos munkaerőpiac, a közfoglalkoztatás szélesítése	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, önkormányzat közfoglalkoztatás szervezéséért felelős munkatársa	Folyamatos	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

3	Digitális írástudás és informatikai ismeretek fejlesztése	A célcsoport körében alacsony az informatikai ismeretekkel rendelkezők száma, ami az ügyeik intézésében ill. munkavállalásuk terén is akadályt jelent	alacsony iskolai végzettségűek és tartós munkanélküliek körében alacsony az informatikai jártassággal rendelkezők aránya	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához.	Tanfolyamok szervezése a Pákolitz István Városi Könyvtárban és a Csengey Dénes Kulturális Központban	Pákolitz István könyvtár, Csengey Dénes Kulturális Központ	2014-től folyamatos	Képzéseken résztvevők száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati és költségvetési források	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Tanoda típusú felzárkoztató programok biztosítása a hátrányos helyzetű, roma ill. mélyszegénységben élő gyermekek számára	3H gyermekek fejlesztési hátrányának mérséklése	3H gyermekek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához.	tanoda típusú programok kialakítása, gyermekek beiskolázása	Erdei Iskola Cseresznyés, Paksi Közművelődési Kht., oktatási intézmények	folyamatos	kompetencia mérési adatok javulása	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	
2	Prevenációs, a szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítő eszközök, programok biztosítása a Kistérségi Alapszolgálati Központnál	A veszélyeztetett gyermekek száma nő, számunkra elérhető prevenciók szolgáltatások száma alacsony	3H gyermekek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához.	szabadidős programok szervezése	Kistérségi Alapszolgálati Központ, önkormányzat illetékes szociális munkatársa, oktatási intézmények	folyamatos	prevenciók programokban részt vett gyermekek száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

3	A pályaválasztási programok továbbvitele, HH-s tanulók továbbtanulásának segítése	A HH/H tanulók aránya az érettségis és szakmát adó középiskolákban alacsony	A HHH tanulók körében emelkedjen az érettségivel, szakmával rendelkezők aránya; pályaaorientációs szolgáltatását minél több oktatási intézmény vegye igénybe	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	HH és HHH gyerekek általános iskolai egyéni fejlesztése, középiskolai felvételre való felkészítése, hátránykompenzáló programok (tanoda, mentori/tutori) működtetése	intézmények, Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	folyamatos	Pályaaorientációs szolgáltatás igénybevitelére kiküldött megkeresések száma, szolgáltatást igénybevevők száma	személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása nők számára	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli nők magas aránya, ill. a foglalkoztatási struktúra férfiorientált	átképzési/ továbbképzési lehetőségek biztosítása	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	képzésekbe, továbbképzések szervezése, országos programokba való becsatlakozás	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2017.12.31.	sikeres vizsgák száma, foglalkoztatottak száma	költségvetési, pályázati forrás	
2	Információ-átadás a nők részére a foglalkoztatást segítő programokban való részvételle	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli nők magas aránya ill. a foglalkoztatási struktúra férfiorientált	foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	országos programokba való becsatlakozás	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2017.12.31.	elhelyezkedett nők száma	költségvetési, pályázati forrás	

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

3	Foglalkoztatási program kidolgozása – előkészítési fázis	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli nők magas aránya, ám képzettségükről nincs teljeskörű adatbázis	Foglalkoztatók körének, a potenciális célcsoport felmérése – kor, végzettség, jártasságok, képességek felmérése, partnerkeresés	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához	helyi igényekre alapuló program szakmai előkészítése	Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2016.12.31.	programban regisztrált nők száma	humán erőforrás biztosítása, partnerség	
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Az időseket ellátó intézmények infrastrukturális, ill. tárgyi feltételeinek fejlesztés	Nem teljes körűen akadálymentesek az intézményeink, tárgyi feltételek biztosítása	akadálymentesítés, tárgyi feltételek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához.	akadálymentesítés, tárgyi feltételek fejlesztése	önkormányzat műszaki osztályának illetékes munkatársa, érintett szociális intézmények	2017.12.31.	akadálymentesített épületek száma, eszközbeszerzések száma	költségvetési, pályázati forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
2	Időskorúak számítógépes ismereteinek kialakítása, fejlesztése	informatikai hozzáférés és információ biztosítása	időskorúak számítógépes ismereteinek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Koncepciójához.	Tanfolyamok szervezése a Pákolitz István Városi Könyvtárban és a Csengey Dénes Kulturális Központban	Pákolitz István Városi Könyvtár, Csengey Dénes Kulturális Központ	2017.12.31.	sikeres vizsgák száma	költségvetési, pályázati forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható

PAKS VÁROS TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadály-mentesítés városban	a Nem teljeskörűen akadálymentesítettek az intézményeink, közterületeink, a sportolási lehetőségek igénybevétele a fogyatékosok számára nem lehetséges a sportlétesítmények nem megfelelő akadálymentesítése miatt	Minél szélesebb körű akadálymentesítés a városban	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	intézmények, közterületek és weblapok akadálymentesítése, a megfelelő szakértői felmérés elkészítése	önkormányzat műszaki osztályának illetékes munkatársa, intézmények	2017.12.31.	Akadálymentesített intézmények, közterületek száma nő	Költségvetési, pályázati forrás	Fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége biztosítottá válik
2	Adatgyűjtés fogyatékkal élőkről	a A fogyatékkal élőkről nincs teljeskörű adatbázis	Pontos, naprakész adatbázis a fogyatékkal élőkről, a Polgármesteri Hivatalban, intézményeinkben történő ügyintézés megkönnyítése érdekében	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	adatgyűjtés, kapcsolat-felvétel	Önkormányzat szociális osztályának illetékes munkatársa, intézmények	2014.12.31.	Részletes, teljeskörű adatbázis,	Személyi, tárgyi feltételek, költségvetési forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
3	Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása	Fogyatékos személyek foglalkoztatása alacsony	Fogyatékossgal élő személyek munkavégzési, foglalkoztatási lehetőségeinek felkutatása, potenciális foglalkoztatók érzékenyítése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	Érzékenyítő tréningek szervezése, folyamatos kapcsolattartás a munkaadókkal	önkormányzat szociális osztályának illetékes munkatársa, Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Tolna Megyei koordinátora	folyamatos	Tréningek száma, fogyatékkal élő munkavállalók száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

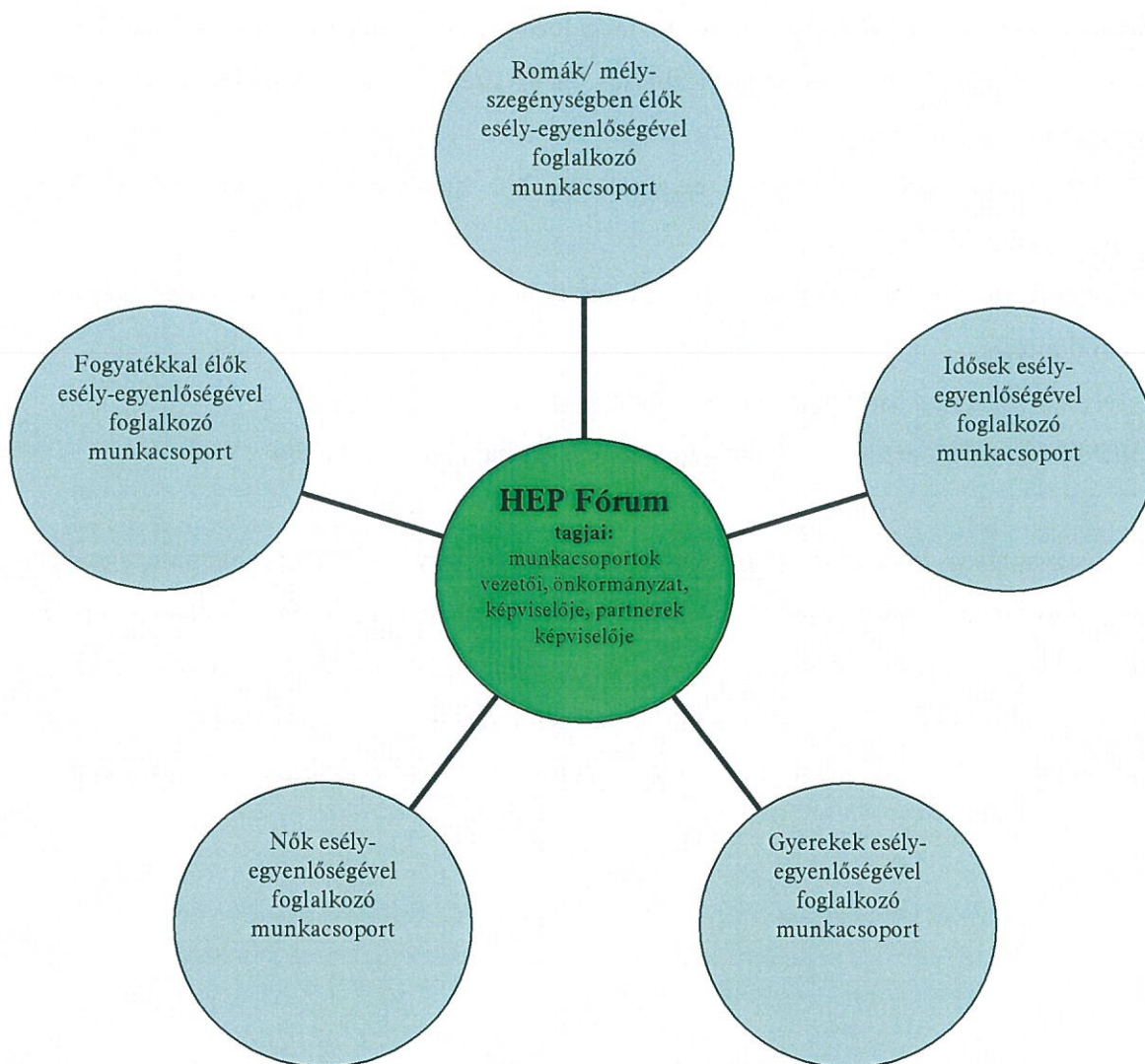
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Benedeczki –Pach Orsolya felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Paks város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának két éves felülvizsgálata megtörtént. Az itt született észrevételek alapján a HEP Intézkedési Tervet módosítottuk.

III. Paks Város Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program módosításait a 82/2015. (X. 22.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

- 1. számú HEP Intézkedési Terv felülvizsgálata
- 2. számú Helyi Esélyegyenlőségi Fórum létrehozásának ütemterve

A HEP IT felülvizsgálata

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliek számára foglalkoztatással egybekötött képzési programok felkutatása	Alacsony iskolai végzettségű munkanélküli lakosság jelentős aránya	Általános cél a mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek elsődleges és másodlagos munkaerőpiacra való belépésének elősegítése, a foglalkoztatás bővítése, a munkanélküliség csökkentése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához.	Aluliskolázott, alacsony munkavállalási motivációkkal rendelkező csoportok segítése az elhelyezkedésükét segítő képességek, készségek, ismeretek megszerzésében, motivációjuk erősítése Munkalehetőségek felkutatása	Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya, Kistérségi Alapszolgálati Központ	2014-től folyamatos	képzések száma, képzést sikeresen elvégzők száma, foglalkoztatottak száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	
2	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Magas a képzetlen, tartós munkanélküliek száma, akik számára a közfoglalkoztatásban való részvétel némi előrelépést	Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli lakosság munkaerő piaci integrációja	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági	A másodlagos munkaerőpiac, a közfoglalkoztatás szélesítése	Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya, önkormányzat közfoglalkoztatás szervezéséért	Folyamatos	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	

		jelenthet, azonban nem jelent igazi munkahelyet.		Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához		felelős munkatársa				
3	Digitális írástudás és informatikai ismeretek fejlesztése	A célcsoport körében alacsony az informatikai ismeretekkel rendelkezők száma, ami az ügyeik intézésében ill. munkavállalásuk terén is akadályt jelent	alacsony iskolai végzettségűek és tartós munkanélkülie k körében alacsony az informatikai jártassággal rendelkezők aránya	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	Tanfolyamok szervezése a Pákolitz István Városi Könyv- tárban és a Csengey Dénes Kulturális Központban	Pákolitz István könyvtár, Csengey Dénes Kulturális Központ	2014-től folyamatos	Képzéseken résztevők száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati és kötségvetési források	

2013 novemberben országos program keretében alapkompentencia képzésen 36 fő, település- karbantartó betanító képzésen 1 fő, hulladék válogató képzésen 10. fő vett részt, melyek közfoglalkoztatás közé voltak ágyazva.. Paks Város Önkormányzata a foglalkoztatás mellett vállalta a képzési helyszínek biztosítását is.

2014 évben családellátó képzésen 12 fő, mezőgazdasági munkásképzésben 5 fő vett részt.

2015-ben kísérleti mezőgazdasági program keretében 10 fő roma munkanélküli foglalkoztatása és hozzá kapcsolódó képzése valósul meg, sikeressége esetén kibővített formában tovább folytatását tervezzük.

A közfoglalkoztatás jelentősebb részének lebonyolítása a Dunakom Plusz Kft bevonásával történik. Köztisztasági és a park- fenntartói feladatokat láttak el az alábbi létszámban: 2014-ben 144 fő foglalkoztatása valósult meg, havi átlagban 101 fő dolgozott. 2015-ben 221 fő volt a bevont létszám a havi átlagos dolgozó 116 fő szeptember 20.-ig.

2014-ben forrás hiány miatt nem szerveztek informatikai tanfolyamot számukra, 2015-ben hét fő jelentkezése esetén a Pákolitz István könyvtár indít tanfolyamot.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Tanoda típusú felzárkóztató programok biztosítása a hátrányos helyzetű, roma ill. mélyszegénységben élő gyermekek számára	3H gyermekek fejlesztési hátrányának mérséklése	3H gyermekek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	tanoda típusú programok kialakítása, gyermekek beiskolázása	Erdei Iskola Cseresznyés, Paksi Közművelődési Kht., oktatási intézmények	folyamatos	kompetencia mérési adatok javulása	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	
2	Prevenációs, a szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítő eszközök, programok biztosítása a Kistérségi Alapszolgáltatási Központnál	A veszélyeztetett gyermekek száma nő, számunkra elérhető prevenációs szolgáltatások száma alacsony	3H gyermekek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	szabadidős programok szervezése	Kistérségi Alapszolgáltatási Központ, önkormányzat illetékes szociális munkatársa, oktatási intézmények	folyamatos	prevenációs programokban részt vett gyermekek száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	
3	A pályaválasztási programok továbbvitele, HH-s tanulók továbbtanulásának segítése	A HH/H tanulók aránya az érettségit és szakmát adó középiskolákban alacsony	A HHH tanulók körében emelkedjen az érettségivel, szakmával rendelkezők aránya; pályaaorientációs szolgáltatás minél több oktatási intézmény vegye igénybe	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	HH és HHH gyerekek általános iskolai egyéni fejlesztése, középiskolai felvételire való felkészítése, hátránykompenzáló programok (tanoda, mentori/tutori) működtetése	intézmények, Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya,	folyamatos	Pályaaorientációs szolgáltatás igénybevételére kiküldött megkeresések száma, a szolgáltatást igénybevevők száma	személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források	

Az esélyegyenlőségi program elfogadását követően a 2014/2015-ös tanévben a Tanoda heti egy alkalommal két órában adott lehetőséget a gyerekek fejlesztésére, kb.: 15-20 gyerek rendszeresen vett részt a foglalkozásokon. A 2015/2016-os tanévben is ilyen formában tervezik megvalósítani a tanoda működését, 2015. október 7-től indul a program. Nagy segítséget nyújt a szülőknek, hogy a gyermekeket a város különböző pontján egy autóbusz szedi össze és szállítja őket a foglalkozásokra, majd a tanítás végétével gondoskodik a haza szállításról.

A prevenció keretében, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítására 2015-ben június 29. – augusztus 14. között naponta 9:30-14:00 óráig 27 gyerek számára nyári tábort szerveztünk.

2008 óta minden évben a munkaügyi kirendeltség szervezésében pályaválasztási programok kerültek megrendezésre. Önkormányzatunk nem csak anyagiilag nyújtott segítséget, több esetben a szervezésben is hatékonyan részt vettek kollégáink. Fő szponzorai vagyunk az MVM Paksi Atomerőmű Zrt mellett minden évben a „Mesterségem címere” vetélkedőnek, valamint a „Szakmatúra” keretében zajló munkáltatói nyílt napoknak. 2014-ben 620 paksi diák vett részt a programokon.

III. A nők esélyegyenlősége

1	Továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása nők számára	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli nők magas aránya, ill. a foglalkoztatási struktúra férfiorientált	átképzési/ továbbképzési lehetőségek biztosítása	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	képzésekbe, továbbképzések szervezése, országos programokba való becsatlakozás	Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya	2017.12.31.	sikeres vizsgák száma, foglalkoztatottak száma	költségvetési, pályázati forrás	
2	Információ-átadás a nők részére a foglalkoztatást segítő programokban való részvételre	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli nők magas aránya ill. a foglalkoztatási struktúra férfiorientált	foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	országos programokba való becsatlakozás	Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya	2017.12.31.	elhelyezkedett nők száma	költségvetési, pályázati forrás	
3	Foglalkoztatási program kidolgozása – előkészítési	alacsony végzettséggel rendelkező munkanélküli	Foglalkoztatotók körének, a potenciális célcsoport	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált	helyi igényekre alapuló program szakmai előkészítése	Paksi Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztálya	2016.12.31.	programban regisztrált nők száma	humán erőforrás biztosítása, partnerség	

	fázis	nők magas aránya, ám képzettségükről nincs teljeskörű adatbázis	felmérése – kor, végzettség, jártasságok, képességek felmérése, partnerkeresés	Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához						
--	-------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

A munkaügyi kirendeltséggel szoros munkakapcsolatban szervezzük közösen a közfoglalkoztatásba történő bevonást. A kirendeltség folyamatos tájékoztatást nyújt a nőket érintő foglalkoztatási programokról, támogatási lehetőségekről. 2014-ben 223 nő tudott elhelyezkedni támogatással, 2015-ben szeptemberig 20-ig 141 nőt segítettek munkához. Támogatás nélkül 2014-ben 36 fő, 2015-ben 21 fő tudott elhelyezkedni.

A továbbképzés biztosítása terén fontos, hogy a nők munkanélküliséggel érintett rétegét, mind nagyobb létszámban sikerüljön bevonni, ezt szem előtt tartva 2013-ban alapkompétencia képzésben 24 nő betanított település karbantartólnő, hulladékválogató tanfolyamon 2 nő tett sikeres vizsgát. 2014-ben a családellátó képzésére tettünk javaslatot. Elsősorban roma nők részvételét kezdeményeztük 10fő végezte el sikeresen 2015-ben a mezőgazdasági képzésben a fele résztvevő 5 fő nő volt.

A Varródoboz elnevezésű foglalkoztatási program nem valósult meg, forrás hiány miatt. A terület fontosságára való tekintettel a meglévő női munkaerő szerkezetének kutatását továbbra is fontosnak tartjuk (2016 első félévében megvalósítható), mely alapja lehet egy új foglalkoztatási program elindításának. E tekintetben határidő módosítással élünk, 2014. 12.31-ről 2016. 12.31.-re.

IV. Az idők esélyegyenlősége

1	Az időseket ellátó intézmények infrastruktúrája, ill. tárgyi feltételeinek fejlesztése	Nem teljes körűen akadálymentesek az intézményeink, tárgyi feltételek biztosítása	akadálymentesítés, tárgyi feltételek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	akadálymentesítés, tárgyi feltételek fejlesztése	önkormányzat műszaki osztályának illetékes munkatársa, érintett szociális intézmények	2017.12.31.	akadálymentesített épületek száma, eszközbeszerzések száma	költségvetési, pályázati forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
2	Időskorúak számítógépes ismereteinek kialakítása,	informatikai hozzáférés és információ biztosítása	időskorúak számítógépes ismereteinek fejlesztése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált	Tanfolyamok szervezése a Pákolitz István Városi Könyv-	Pákolitz István Városi Könyvtár, Csengey	2017.12.31.	sikeres vizsgák száma	költségvetési, pályázati forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan

	fejlesztése			Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	tárban és a Csengey Dénes Kulturális Központban	Dénes Kulturális Központ				fenntartható
--	-------------	--	--	--	---	--------------------------	--	--	--	--------------

Időskorúak számítógépes ismereteinek kialakítása:

A Paksi Pákolitz István Könyvtár 2014-ben nem szervezett időskorúak számára tanfolyamot pályázati forrás hiánya miatt, de a könyvtárban a beiratkozott olvasók számára ingyenes számítógép és internet használatot biztosítanak napi 1 alkalommal 60 percre.. Az elkövetkező időszakban nem mondanak le a pályázati lehetőségek felkutatásáról..

Azonban a Könyvtár eMagyarország Pontként nem csak a beiratkozott olvasókat várja, hanem nyitva áll az olvasójeggyel nem rendelkező paksiak és a hozzájuk érkező látogatók előtt is.

Szolgáltatásaink között szerepel internethasználat, irodai programok használata, fénymásolás, nyomtatás, szkennelés, faxolás. Munkatársaik **segítséget nyújtanak** online ügyintézésrel kapcsolatos kérdésekben, hivatalos nyomtatványok letöltésében, azok kinyomtatásában, közhasznú információk elérésében. Ezek a szolgáltatások a könyvtár földszinti részén, az információs pultnál vehetők igénybe..

A könyvtár emeletén 7 korszerű Windows 7 Professional operációs rendszerrel felszerelt számítógéppel állnak látogatók rendelkezésére. A könyvtári tagsággal nem rendelkező látogatók számára a számítógép használat térítés ellenében biztosított. A könyvtár egész területén ingyenesen elérhető Wi-Fi-hálózat áll a könyvtár látogatói rendelkezésére.

A Csengey Dénes Kulturális Központ 2014-ben 2 alkalommal szervezett 30-30órás tanfolyamot, ahol a résztvevők száma 7-7 fő volt. Az idei évben is megvalósult már egy 30 órás alapképzés 7 fővel és még egy fog indulni 2015. novemberében.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Akadálymentesítés a városban	Nem teljeskörűen akadálymentesek az intézményeink, közterületeink, a sportolási lehetőségek igénybevétele a fogyatékosok számára nem lehetséges a sportlétesítmények nem megfelelő akadálymentesítése miatt	Minél szélesebb körű akadálymentesítés a városban	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	intézmények, közterületek és weblapok akadálymentesítése	önkormányzat műszaki osztályának illetékes munkatársa, intézmények	2017.12.31.	Akadálymentesített intézmények, közterületek száma nő	Költségvetési, pályázati forrás	Fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége biztosítottá válik
---	------------------------------	---	---	---	--	--	-------------	---	---------------------------------	---

2	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről	A fogyatékkal élőkről nincs teljeskörű adatbázis	Pontos, naprakész adatbázis a fogyatékkal élőkről, a Polgármesteri Hivatalban, intézményeinkben történő ügyintézés megkönnyítése érdekében	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel	Önkormányzat szociális osztályának illetékes munkatársa, intézmények	2014.12.31.	Részletes, teljeskörű adatbázis,	Személyi, tárgyi feltételek, költségvetési forrás	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
3	Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása	Fogyatékos személyek foglalkoztatása alacsony	Fogyatékossgal élő személyek munkavégzési, foglalkoztatási lehetőségeinek felkutatása, potenciális foglalkoztatók érzékenyítése	Az intézkedés illeszkedik Paks város integrált Városfejlesztési stratégiájához, Paks Város 7 éves gazdasági Programjához, valamint Paks Városfejlesztési Konceptiójához	Érzékenyítő tréningek szervezése, folyamatos kapcsolattartás a munkaadókkal	önkormányzat szociális osztályának illetékes munkatársa, Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Tolna Megyei koordinátora	folyamatos	Tréningek száma, fogyatékkal élő munkavállalók száma	Személyi, tárgyi feltételek, humán erőforrás, pályázati források	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható

Az akadálymentesítés hiányainak felszámolása fontos cél a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása területén, éppen ezért a felújítások és a beruházások megvalósítása során jelentős hangsúlyt kap ez a terület. Az évvégéig az alábbi fejlesztések valósultak, valósulnak meg saját illetve pályázati forrásból:

1. Az fogyatékosok nappali intézménye .
2. Gyógyászati Központ
3. Domb utcai rendelő felújítása.
4. Deák ház, a hallás sérültek kivételével akadálymentes lesz.
5. A közterületek felújítása, átépítése során az önkormányzat gondoskodik az akadálymentes közlekedés biztosításáról, például a lakóutcák átépítése során, mint a Duna utcában, a Hattyú utcában, az Eötvös utcában az útkereszteződésekben, vagy a Kishegyi és Ifjúság utcában a gyalogátkelőhely környezetében az akadálymentesítési előírások szerint kerül kialakításra útszegély. Ezen felújításokat, átépítéseket az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében jóváhagyott területek vonatkozásában ütemezetten hajtja végre.

Az akadálymentes környezet- és épülethasználat, a komplex akadálymentesítés megvalósítása, a nagyszámú önkormányzati ingatlanra tekintettel hosszabb időszakot vesz igénybe, az egyes ingatlanok esetében az érintett csoportok bevonásával célszerű meghatározni az akadálymentesítés szintjét, velük közösen kell kialakítani hol szükséges a komplex, és hol elégséges a például csak a fizikai akadálymentesítés

Az akadálymentesítés tovább folytatásához tervezzünk egy teljes körű szakértői felmérés elkészíttetését, ami a pályázatok elkészítésénél is segítséget nyújt.

További komfort növelő szolgáltatás a Városi Könyvtár „Otthon könyvtár” programja melynek célja, hogy szolgáltatásait minél szélesebb körben elérhetővé tegye. Ezért azok számára, akik nem tudnak eljutni intézményünkbe, házhoz szállítják a könyveket, és az egyéb, kölcsönözhető dokumentumokat. A szolgáltatást igénybe vehetik, akik otthonukban betegágyhoz kötöttek, mozgásukban akadályozottak, nehezen mozgó idősök, vakok és gyengénlátók. A szolgáltatást az Otthon könyvtár tagjai e-mailben, telefonon, megbízotton keresztül rendelhetik meg

HEP Fórum létrehozásának ütemterve

A HEP Fórum és öt munkacsoportjának létrehozása az alábbi ütemezésben történik:

2015.10.09- 10.16	a partnerek és civil szervezetek felkérő leveleinek postázása
2015.10.26- 10.30	sajtó tájékoztató
2015.11. 02- 11.05	alakuló ülés
2015.11.05- 11.31	munkacsoportok megalakulása
2015.12.02- 12.05	első HEP Fórum ülés

Ezt követően évente legalább kétszer üléseznek mind a munkacsoportok, mind a HEP Fórum.

